

**අන්තර්-පුද්ගල ව්‍යාවර්තනය සඳහා
 පහසුකම් සැලසීමේ නිපුණතා**

රොන් ක්‍රයිෆ්ට් (Ron Kraybill)

www.berghof-handbook.net

1. හැඳින්වීම	266
2. ව්‍යාවර්තනීය නිපුණතා උදෙසා මෙහෙයවීමේ මෙහෙයන සිදුවන අන්තර්-ක්‍රියාකාරීත්වය	266
අනුභවය	267
සාධාරණතා නිරීක්ෂණ	269
සෞඛ්‍ය ලක්ෂණවලට සවිභවීය හා සාධාරණ නිරීක්ෂණ	270
ගැටුම් ප්‍රතිරෝධීතා නිරීක්ෂණ	272
පහසුකම් සලසන්නාගේ ප්‍රතිචාර ව්‍යාවර්තනීය වන්නේ කෙසේද?	273
3. සාර්ථකත්වය සාකච්ඡා සඳහා ව්‍යාවර්තන ප්‍රතිචේද	273
සූරා මාරුවක් වීම.	274
අර්බුද විසඳන්නාගේ	275
ලාභය ප්‍රධාන සහිත සම්මුඛ සාකච්ඡා	274
4. ව්‍යාවර්තන ක්‍රියාවලි සැලසුම් සිරිත් ගැනීම පහසුකම් සැලසීමේ ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලසුම් සංකල්ප	277
මනා ක්‍රියාවලි සැලසුම් ක්‍රියාවලිය	280
ක්‍රියාවලි සැලසුම් සහ ව්‍යාවර්තනය අතර සම්බන්ධතාව	286
5. සාධාරණය	287
6. ආශ්‍රිත මූලාශ්‍ර හා වැඩිදුර කියවීමේ	287
7. ස්වල්ප ක්‍රියාමාර්ග	

අන්තර්-පුද්ගල ව්‍යවර්තනය සඳහා පහසුකම් සැලසීමේ නිපුණතා

රොන් ක්‍රේබිල් (Ron Kraybill)

1. හැඳින්වීම

“ව්‍යවර්තනය” යන අදහසින් ගම්‍ය වනුයේ ගැටුම් සහගත තත්ත්වයන් සඳහා පහසුකම් සලසන්නාවූ න්‍යාය පත්‍රයක් ගෙන එන බවයි. එම න්‍යාය පත්‍රය කුමක්ද? එය ප්‍රචලිත කරනුයේ කෙසේද? මා විශ්වාස කරන්නේ ගැටුම යනු, ඝෂණයක් හෝ වඩා නිශ්චිතව ගතහොත් ඝෂණ මාලාවක් ලෙස හෝ මානව සංවර්ධනය සඳහා උපයෝගී කරගත හැකි අගනා අවස්ථාවක් ලෙස ඉලක්ක කරගත යුතු බවයි. මා හඳුන්වන පරිදි පහසුකම් සලසන්නෝ යනු සාමය ගොඩනග කණ්ඩායම් සහ අන්තර්-කණ්ඩායම් ලෙස ක්‍රියා කරන්නෝ ය; ඔවුන් මෙම න්‍යාය පත්‍රයට දක්වන ප්‍රතිචාර පුළුල් කොටස් දෙකකට අයත් වේ:

- බලය ලබාගැනීමට සහායවීමෙන්, එනම් ගැටුම්වලට සම්බන්ධ පුද්ගලයන්ට මිනිසුන් ලෙස ඔවුන්ගේ ස්වභක්තීන් වඩාත් ශක්තිමත් කර ගැනීමට සහාය වීමෙන්,
- “නිවැරදි සහසම්බන්ධතාවන්” ධෛර්යමත් කිරීමෙන් - එනම් අනෙකා පිළිගැනීම, සාධාරණය, ගරුත්වය පොදු හා වගකීම් යන දේ තුළින් සම්බන්ධතා පවතිවා ගැන්ම ය.

ඉතා සරලව කිවහොත් ඔවුහු, තමන්ගේ මෙන් ම අන්‍යයන්ගේ අවශ්‍යතා පිළිබඳව ද සැලකිලිමත්වීමට පාර්ශවයන් උනන්දු කරවති. බරුච් බුෂ් හා ෆොල්පර් (1994) කියන පරිදි මා විශ්වාස කරන්නේ ව්‍යවර්තනය ඇතිවනුයේ මිනිසුන්ට ස්ව භක්තීන් බලගැන්වීමට හා අන්‍යයන් හා නිවැරදි සහසම්බන්ධතාවක් ගොඩනැගීමට හැකිවන අවස්ථාවේ දී බවයි.

2. ව්‍යවර්තනීය නිපුණතා උදෙසා මොහොතින් මොහොත සිදුවන අන්තර්-ක්‍රියාකාරීත්වය

පහසුකම් සලසන්නාගේ ප්‍රතිචාරය ව්‍යවර්තනීය වන්නේ ඇයි? මෙම ප්‍රශ්නය ගවේෂණයේ දී බහුලව යොදාගන්නා පහසුකම් නිර්ණායක වන ස්වයං බලගැන්වීම හා අනෙකා පිළිගැනීම යන කරුණු දෙක අවශ්‍යතා ලෙස මම යොදා ගනිමි.

පුහුණු කිරීමේ වැඩමුළුවල දී පුහුණු වන පහසුකම් සලසන්නන්, සාකච්ඡා මේසයට අවතීර්ණවීමේ අභියෝගය අත්හදා බලනු මම නිතර දක ඇත්තෙමි. ගැටුම් තුළ සිටින පාර්ශවයන් ඔවුනොවුන් හා සාකච්ඡා කිරීමේ ක්‍රියාවලියක් සඳහා යොමු කර ගැනීමට පහසුකම් සලසන්නන් ප්‍රවේශ වන්නේ කෙසේද? බොහෝ පහසුකම් සලසන්නන් පාර්ශවයන් හා පළමු සම්බන්ධතාවය ආරම්භ කරන්නේ, සාමය සඳහා ප්‍රබල සදාචාරාත්මක ක්‍රියාවලියක් සැලසුම් කරගෙන අදාළ පාර්ශවයන් ඊට ඇතුළු කර ගැනීමට උත්සාහ දරමිනි. මෙම ඉදිරිපත් කිරීම් වලට පාත්‍රවන පාර්ශව සිය කෝපාන්විත ප්‍රතිචාර මගින් පහසුකම් සලසන්නන් විමනියට පත් කරති. “කළ යුත්තේ කුමක්දැයි අපට කියාදෙන්න

උත්සාහ කරන්න එපා” යැයි ඔවුහු කෝපයෙන් සැසලෙති. පසුව මෙම රංගන ගැන ප්‍රශ්න කිරීමේ දී පාර්ශව වඩා සරල න්‍යායපත්‍රයක් පහසුකම් සලසන්නන් වෙතට යොමු කරති. “ක්‍රියාදාමයක් අප මත පටවන්නට උත්සාහ කිරීමෙන් මෙය ආරම්භ නොකරන්න. කුමක් සිදුවන්නේද යන්න පිළිබඳව ඔබ උනන්දු බව සහ තත්ත්වය සම්බන්ධයෙන් අපගේ මත වටහා ගැනීමට අවශ්‍ය බව පමණක් කියන්න”

මෙබඳු සංවාදවල පරදුවට තැබෙන්නේ, පහසුකම් සැලසීමේ ලා විචාරාත්මක නිපුණතාවයි: එනම්, අන්‍යයන් බලගැන්වීමේ ක්‍රම මගිනි. පහසුකම් සලසන්නන් තමන් ශක්තිමත් කරන්නන් ලෙස අදාළ පාර්ශවයන් නොසැලකුවහොත්, ඔවුන් සිය අදහස් එළිපිට ප්‍රකාශ කරන්නේවත්, ඔවුන්ගේ සබඳකම් හෝ තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාදාමය එළි කරන්නේවත් නැත. බල ගැන්වුම යන්නෙන් මෙහිදී ‘බලවත් කිරීමක්’ අදහස් නොවේ; ඉන් අදහස් වන්නේ:

- මිනිසුන්ගේ ස්වයත්වය බව ශක්තිමත් කිරීම;
- තමන්ට ඉතිහාසයක් ද අන්‍යයන් විසින් පිළිගෙන ඔවුන් ගෞරවයට පාත්‍රවිය යුතු අනන්‍යතාවයක් ද, විසඳාලිය යුතු අවශ්‍යතාද ඇතැයි ඇතැයි සම්භාවනාවෙන් සැලසීම.
- තීරණ ගැනීමේ දී හා ස්වකීය ගැටලුවලට විසඳුම් සෙවීමේ දී ඔවුන්ගේ සම්පත්වලට ගෞරවාන්විත ආකාරයෙන් සලකා සහයෝගය ලබාදීම.

මේ ආකාරයෙන් පාර්ශවයන් බලගැන්වීමේ දී පහසුකම් සලසන්නන් එකී පාර්ශවයන් හා එකඟ වීම හෝ ඔවුන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය අනුමත කිරීම අවශ්‍ය නොවේ. අප කළ යුත්තේ අපගේ දෙනෙත්වලින්, ශරීර ඉරියව්වලින් හා කටහඬේ ස්වරයෙන් අදාළ තත්ත්වය ඔවුන් තේරුම් ගන්නා ආකාරයට අපට ද තේරුම් ගැනීමට උනන්දු වන බැව් පැහැදිලිව විදහා දැක්වීම, ඔවුන්ගේ මත හේතුවෙන් අපි ඔවුන්ව ප්‍රතික්ෂේප නොකරන බව දැක්වීම සහ එමෙන්ම ගැටුම්වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීමට ඔවුන් තුළ පවත්නා විශේෂිත සම්පත් අප හඳුනාගත් බව පෙන්වීමයි. හොඳින් සවන් දීම මෙම අවබෝධය හා ආකල්පය සන්නිවේදනයට වැදගත් උපාය මාර්ගයක් වේ. පහසුකම් සලසන්නන් විසින් සවන් දීමේ ක්‍රම තුනක් පුළුල් ලෙස භාවිත කරනු ලැබේ: විචාරණය, සංක්ෂේපණය හා ප්‍රතිරාමුගන කිරීමයි.

2.1 අනුවාදය

නිවු සවන්දීමේ ක්‍රමයක් වන පැහැදිලි කිරීම පහසුකම් සලසන ලද සාකච්ඡා සැසියක දී ප්‍රජා සංවිධාන සාමාජිකයින් දෙදෙනෙකු ගේ පහත දැක්වෙන සංවාදය මගින් නිරූපණය කෙරේ.

උදාහරණ 1 : විවරණය

ජෝන් :	ඇයට කණ්ඩායම් රාමුවක් තුළ ක්‍රියා කිරීම අපහසුයි. ඇය සංවාද තමන්ගේ පාලනයට ගන්නට උත්සාහ ගන්නවා. එමෙන්ම ඇයට අවශ්‍ය දේ සිදු නොවුණු විට හරියට කලබල වෙනවා. මා සිතන්නේ නෑ මට තවදුරටත් ඇය හා වැඩ කළ හැකියි කියා.
---------------	--

පහසුකම් සලසන්නා : ඉතින් ඔබ කණ්ඩායම් සාකච්ඡාවල දී ඇගේ ප්‍රතිචාරයන් පිළිබඳව අපේක්ෂා භංගත්වයෙන් පසුවෙනවා. ඒ වගේම මේ අවස්ථාවේ ඇය හා වැඩ කිරීම නවතා තිබෙනවා.

ජෝන් : ඇ සමග කිසිවක් කළ නොහැකියැයි මා කියන්නේ නෑ. තවම අපට එක්ව පොදු සේවා රාජකාරී කළ හැකියි. එමෙන්ම මට සමීක්ෂණ ව්‍යාපෘතියකට සහයෝගය දිය හැකියි. නමුත් මට ඇය හා විධායක කාරක සභාවේ වැඩ කළ නොහැකියි. නිරන්තරයෙන් සිදුවන ගැටුම් මට ඉවසිය නොහැකියි.

පහසුකම් සලසන්නා : බොහෝ ඉසව් සම්බන්ධයෙන් ඔබ ඇය හා එක්ව වැඩ කිරීමට සූදානම්. නමුත් විධායක කාරක සභාවේ වැඩ කිරීම හා සම්බන්ධයෙන් ඔබ ඇත්තෙන්ම අධෛර්යයට පත්වී සිටිනවා.

ජෝන් : ඔව්. මට තවදුරටත් එය කළ හැකියැයි සිතන්නේ නෑ.

පහසුකම් සලසන්නා: මි..... මි... හොඳයි ඉන් අපට මේ සම්බන්ධයෙන් ඔබගේ ස්ථාවරය පැහැදිලියි. මේරි... දෑත් අපි ඔබට සවන් දෙමු. ඔබ මෙය දකින්නේ කොහොමද?

අනුවාදය, පහසුකම් සැලසීමේ ක්‍රියාවේදී හේතු කිහිපයක් නිසා ඉතා ප්‍රබල මෙවලමක් වේ:

- එය අන්‍යයන්ට අවබෝධය සන්නිවේදනය කරයි.
- හොඳ අනුවාදයක් නිරතුරුව ම අන්‍යයන්ගේ, වඩා වින්තාපරවශ ප්‍රතිචාර ගෙන එයි. ඉහත උදාහරණය පරිදි එමගින් සංවාද වඩා ගැඹුරු තලවලට ගෙන යයි.
- එය පාර්ශවයන් අතර සංවාදවල වේගය බාල කරන අතර, ඔවුන්ගේ ප්‍රකාශ අතර ආරක්ෂක පටලයක් සේ ක්‍රියා කරයි.
- එය, විෂම හෝ අපහාසාත්මක ප්‍රකාශනයන්හි අත්‍යවශ්‍ය කරුණු එසේම තිබිය දී, අනෙක් පාර්ශවය කුපිත වීම අවම කෙරෙන පරිදි ‘අපිලිමක්’ ලෙස භාවිත කළ හැකිය.

අනුවාදයට අදාළ උපදෙස් සමන්විත වන්නේ,

(i) අනුවාදනය යනු වෙනත් අයෙකු විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද්දක් ඔබ තේරුම්ගත් ආකාරයට ඔබගේ වචනවලින් නැවත ප්‍රකාශ කිරීමයි: එහි අදහස වන්නේ විවරණයේ යොමුව වනුයේ කපීකයා මිස අසන්නා වන ඔබ නොවේ යන්නයි. උදාහරණ වශයෙන් පහසුකම් සලසන්නාට මෙසේ කිව හැකිය.

- “ඔබට හැගෙන්නේ....”
- “ඔබ එය දකින ආකාරයට....”

- “මා ඔබව නිවැරදිව තේරුම් ගෙන නම්, ඔබ කියන්නේ....”

මෙසේ නොපවසන්න,

- “ඔබට හැඟෙන ආකාරය නියත වශයෙන්ම මම දන්නවා. මමත් ඔබගේ නන්ත්වයට පත් වී සිටියා.”
- “ඔබ දන්නවාද? මගේ සොහොයුරියටත් මීට සුමාන දෙකකට කලින් එවන් දෙයක් සිදුවුණා. ඇය...”

(ii) කලීකයාගේ ප්‍රකාශනයට වඩා අනුවාදය කෙටි විය යුතුය.

(iii) කලීකයාගේ වචන අනුවාදය මගින් ප්‍රතිබිම්බනය කළත්, ඔහුගේ වචන ඵලෙසින්ම ගිරවෙකු සේ පුනරුච්චාරණය කරන්නේ නැත. උදාහරණයක් ලෙස, කලීකයා මෙසේ කිව හැකිය. “මට හොරා ඔවුන් අධ්‍යක්ෂවරයා වෙත ගොස් ඇතැයි දැනගත්විට මම දඩි ව අසතුටට පත් වුණා. ඇයි ඔවුන්ට ඇවිත් මා සමග කතා කරන්න බැරි? මා එක්ක කරුණු විසඳ ගන්නට අවස්ථාවක් නොදෙන්නේ ඇයි?” මේ සඳහා හොඳම අනුවාදය වනුයේ: “කරුණු විසඳ ගන්නට ඔවුන් ඔබ කරා කෙළින්ම නොපැමිණීම ගැන ඔබ කණගාටු වුණා.”

(iv) අනුවාදයක් මගින් විනිශ්චය දීම හෝ තක්සේරු කිරීම සිදු නොකරයි. එය හුදෙක් අනෙක් පුද්ගලයන් වටහාගත් අන්දම විස්තර කරයි. උදාහරණ වශයෙන්,

- “ඉතින් ඔබගේ වැටහීම වනුයේ...”
- “එය ඔබ දකින ආකාරයට...”
- “ඔහු එසේ කී විට ඔබ ඉතා අමනාප වූවා...”
- “ඉතින් ඔහු රැස්වීමෙන් ඉවත් වී යන විට ඔබ සිතුවා ඔහු හුදෙක් ඔබට බලපෑම් කිරීමට උත්සාහගන්නා බව”
- “මා ඔබව නිවැරදිව තේරුම් ගන්නා නම් ඔබගේ දෘෂ්ටි කෝණය වන්නේ...”

මෙසේ නොපවසන්න,

- “එය ප්‍රයෝජනවත් ආකල්පයන් සේ මා දකින්නේ නැ...”

(v) යමක් අනුවාදය කිරීමට ඉතා කුඩා ප්‍රතිශතයක පිරිසක් කැමති නොවෙති. ඔබ අනුවාදය කරන්නා වූ පුද්ගලයන්ගේ ප්‍රතික්‍රියාකාරීත්වය සැලකිල්ලෙන් නිරීක්ෂණය කර ඒ අනුව ඔබගේ භාවිතාවන් හැඩගස්වා ගන්න.

2.2. සාරාංශගත කිරීම

අනුවාදය යනු යමෙකු විසින් ප්‍රකාශ කළ දෙයක්, අසන්නා විසින් ඔහු තේරුම්ගත් ආකාරයට නැවත ප්‍රකාශ කිරීම, මොහොතින් මොහොතට සිදුවන්නා වූ ක්‍රමවේදයකි. සාරාංශය, අනුවාදයට සමාන වන නමුත් එයින් මිනිත්තු කිහිපයක් ඇතුළත දී කරන ලද ප්‍රකාශන කිහිපයක් සංක්ෂිප්ත කොට දක්වයි. ඉන් පහසුකම් සලසන්නවුන්ට, පාර්ශවයක් ඔවුන්ගේ මතවාද සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් කරන

ලද ප්‍රධාන අංග විශ්ලේෂණය කොට ඔවුන් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද සම්පූර්ණ තත්ත්වය අවබෝධකර ගත් පසු සන්නිවේදනය කළ හැකිය. සාකච්ඡාව ඉලක්ක කොට තබාගැනීමේ මගක් වශයෙන් සෑම මිනිත්තු කිහිපයකටම වතාවක් සියලු කටිකයන්ගේ ප්‍රකාශයන් පහසුකම් සලසන්නවුන් විසින් සාරාංශ කොට ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

උදාහරණ 2 : සාරාංශ කිරීම

පොලීසිය සහ ප්‍රජා නියෝජිතයෙකු අතර, අසීරු සහසම්බන්ධතා සම්බන්ධයෙන් සිදු වූ සාකච්ඡාවකදී, පහසුකම් සපයන්නකු විසින් පහත සඳහන් කරුණු සාරාංශ කරන ලදී. “පොලීසිය සහ ජනතා සහසම්බන්ධතාව සම්බන්ධයෙන් බොහෝ සැලකිය යුතු කරුණු මෙහිදී පැන නැගෙන බව පෙනෙන්නට තිබෙනවා. ප්‍රජා නියෝජිතයින් පවසන්නේ පොලීස් ආරක්‍ෂාව කිසියෙක් ප්‍රමාණවත් නොවන බව ඔවුන්ට දැනෙන බවයි. එසේම ජනතාව කෙරෙහි පොලීසිය දක්වන ආකල්පය අර්ථදායී නොවන බවයි. පොලීසිය පවසන්නේ ඔවුන් සත්‍ය වශයෙන්ම මුර සංචාර ප්‍රමාණය වැඩිකර ඇති බවත් ජනතාව සමග ඔවුන්ගේ සහසම්බන්ධතාවය වර්ධනය කිරීමට මහත් උත්සාහයක් ගන්නා බවත්ය.” ප්‍රජා සාමාජිකයින්ගේ විශ්වාසය දිනාගැනීම සඳහා ජන නායකයින්ගෙන් අවශ්‍ය කරන සහාය ප්‍රමාණවත් නොවන බව ඔවුන්ගේ අදහසයි. පහසුකම් සලසන්නා අදාළ පාර්ශවයන්ගේ මුහුණ දෙස පරීක්‍ෂාවෙන් බැලූවේ ඇයගේ සාරාංශයෙන් ඔවුන් අපහසුවට පත් නොවුණු බව සහතික කර ගැනීමටය. හිස සැලීමෙන් කරුණු අනුමත කිරීම් කිහිපයක් නිරීක්‍ෂණය කිරීමෙන් අනතුරුව ඇය දිගටම කතා කළාය. “දෙපාර්ශවයම එකඟ වන කරුණක් වන්නේ පොලීසිය සහ ප්‍රජාව අතර සහසම්බන්ධතා වර්ධනය කිරීමේ අවශ්‍යතාව ඇත යන්නයි.” ඇය ප්‍රකාශ කළාය. නැවත හිස සැලීම් දුටු විට ඇය සිය කතාව දිගට ම කරගෙන ගියාය. “මෙම ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු සෙවීම සඳහා කුමක් කළ යුතු යන්න පිළිබඳව කතා කිරීමෙන් කණ්ඩායම් දෙකෙන් අදහස් ලබාගැනීම ප්‍රයෝජනවත් යැයි ඔබ සිතනවාද?” කණ්ඩායම්වල අවධානය එක් කරුණක් මත ඉලක්කගත කිරීම උදෙසා මේ ආකාරයෙන් සාරාංශ කිරීම, පහසුකම් සලසන්නා විසින් යොදාගන්නා ලද අතර, ඇගේ සාරාංශයෙන් කාණ්ඩවලට ප්‍රශ්නය විසඳීම සඳහා අදහස් ලබාදෙන ලෙසත් ශූර ලෙස ආරාධනය කරයි.

2.3 පොදු ලක්ෂණවලට සවන්දීම සහ සාරාංශ කිරීම

ඇත්ත වශයෙන්ම, ඉහත පහසුකම් සලසන්නිය ඇයගේ අවසාන යෝජනාවන් සාරාංශ කිරීමට වඩා යම් දෙයක් ඉටු කළාය. ඇය පොදු කරුණුවලට සවන් දී ඒවා ඉස්මතු කළාය. එය ව්‍යාවර්තනයේදී බලපෑමක් ඇති විය හැකි නිපුණතාවකි. ඉහත උදාහරණයේදී පොදු ප්‍රශ්නයකට ම

එකඟ වීම මත පොදුභාවය රඳා පවතී. අනිකුත් අවස්ථාවලදී පොදුභාවය, උණුසුම් විවාදයක් මැද සඳහන් වන කුඩා විවාදයක් විය හැකිය. පහසුකම් සලසන්නන් මේ පිළිබඳව අවධානයෙන් සිටිය යුතු අතර, වාතාවරණය වර්ධනය කිරීමේ මාර්ගයක් ලෙස ඔවුන්ගේ වැරදි නිවැරදි කළ යුතුය.

උදාහරණ 3: පොදු ලක්ෂණ

A හා B නම් වූ ජනතාවට සමාන සේවයක් ලබාදෙන සංවිධාන දෙකක් ක්ෂේත්‍රයේදී ඔවුන්ගේ කාර්යයන්වල සාමාජිකයින් අතර ගැටුම් සහගත බවක් අත්විඳී. පහසුකම් සලසන සැසියක දී එක් එක් ආයතනයේ සාමාජිකයින් අනෙකට නැගූ චෝදනා අතර ඔවුන් ජනතාව අතර, කටකතා පතුරුවන බව ද ඇතුළත් විය. එහි දී පහත දැක්වෙන වචන හුවමාරුව ඇති විය:

A හි අධ්‍යක්ෂ : මෙවැනි සිද්ධි ඇති වීම වැළැක්වීමට අපට ගත හැකි එකම ක්‍රියාමාර්ගය නම් නිරන්තර පදනමක් මත ආයතන දෙකේ ක්ෂේත්‍ර ක්‍රියාකාරීන් හමු වී ඔවුන් අතර ඇති ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධීකරණයට උත්සාහ කිරීමයි.

B හි අධ්‍යක්ෂ : එය ආරම්භයේ පටන්ම ප්‍රශ්නයක් වී පැවතුණා. මා මෙනැතදී ඔබ හා එකඟ වෙනවා. නමුත් මා පෙර කී පරිදි ඔබ හා ඔබගේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කාර්ය මණ්ඩලය සිය ආකල්ප වෙනස් කරන තුරු අපට මෙම ප්‍රශ්නය නිරාකරණය කිරීමට හැකිවන්නේ නැහැ.

පහසුකම් සලසන්නා : අද මෙම සංවිධාන දෙකම මෙම රැස්වීමට පැමිණීමෙන් ඔබට මෙම ගැටලුව නිරාකරණය කරගැනීමට අවශ්‍ය බැව් පෙනෙනවා. ඔබ දැන් පැවසූ දෙයින් පෙනී යන්නේ සංවිධාන දෙකේ ක්ෂේත්‍ර ක්‍රියාකාරීන් හමු වී ඔවුන්ගේ වැඩ සම්බන්ධීකරණය සඳහා නීතිපතා රැස්වීමක් පැවැත්වීම හොඳ අදහසක් බවයි. එවැනි සාර්ථක භාවයක් ඇති කිරීමට සිදුවිය යුත්තේ කුමක්ද?

මේ ආකාරයෙන් පහසුකම් සලසන්නා මැදිහත් නොවුණේ නම් ඒකමතික භාවය පිළිබඳ වැදගත් අංශයක් අවධානයට ලක් නොවී එය අතපසුවීමට ඉඩ තිබුණි. මන්දයත් B ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂවරයා A ආයතනයේ කළමනාකාරීත්වය පිළිබඳව මුලින් කළ විවේචන කරා සාකච්ඡා ආපසු ගෙන යාමට තිබුණු බැවිනි. භාග්‍යයකට මෙන් පහසුකම් සලසන්නා අවධානයෙන් සිටි අතර, එකඟත්වයක් සඳහා මෙම කරුණ හොඳින් ප්‍රයෝජනයට ගත්තේය. පැය භාගයකට පසුව ආයතන දෙකෙහිම අධ්‍යක්ෂවරුන් ක්ෂේත්‍ර ක්‍රියාකාරීන් අතර මාසිකව රැස්වීම් පැවැත්වීමට සඳහා කටයුතු අවසන් කළ පසුව වාතාවරණය යහපත් අතට හැරිණි. ඉන්පසු, ආයතන දෙකේ එකිනෙකින් වෙනස් වූ සංකීර්ණ ගැටලු සලකා බැලීමට ද එමගින් පහසු විය.

2.4. ගැටුම් ප්‍රතිරාමුග්‍ය කිරීම

පාර්ශ්වයන් විසින් ගැටුමක්, අදාළ අනෙක් පාර්ශ්වය සහ ඔවුන් දෙකඩ කරන්නා වූ ගැටලු යනාදිය වටහාගන්නේ හෝ රාමුගත කරනුයේ කෙසේද? යන්න බරපතල ප්‍රශ්නයකි. උදාහරණ වශයෙන් එක් පාර්ශ්වක් හෝ දෙපාර්ශ්වයම තම විරුද්ධවාදීන් තමන් විනාශ කිරීමට අධිෂ්ඨාන කරගෙන සිටින නිල නොලත් මිනීමරුවන් ලෙස වටහා ගෙන ඇත්නම්, ඔවුන් ගැටුම රාමුගත කරනුයේ යුදවාදී ප්‍රතිචාර ඉල්ලා සිටින පැවැත්ම උදෙසා සිදුකෙරෙන යුද්ධයක් වශයෙනි. ඔවුන් ප්‍රශ්නගත භූමිය සඳහා යුද්ධයක් හෝ ගැටුම දකිනම් ඔවුන් භූමියේ සෑම වර්ග සෙන්ටි මීටරයකටම කේවල් කරනු ඇත. නමුත් පාර්ශ්වයන්හි ගැටුම වෙනත් ආකාරයකට රාමුගත කරයි නම්, නැවුම් එමෙන්ම සහයෝගාත්මක ප්‍රතිචාර ලැබීමේ හැකියාව ද වැඩි දියුණු වනු ඇත. මෙසේ පහසුකම් සලසන්නෙක් පොදු වශයෙන් ගැටුම් ප්‍රතිරාමුග්‍ය කිරීමේ දී බේරුම්කාරීත්වයට සහාය වන මාර්ගයන් සොයයි.

උදාහරණ 4: ගැටුම් ප්‍රතිරාමුග්‍ය කිරීම

එකම කලාපයක වාසය කරන, අර්බුදයක බේදජනක ප්‍රතිවිපාකය ප්‍රචණ්ඩත්වය බව වටහාගත් නමුත්, වෙනස් වූ සංස්කෘතික සම්ප්‍රදායන් සහ අනන්‍යතාවයන් පවත්වාගෙන යනු වස් සටනක යෙදෙන පාර්ශ්වයන් දෙකකම සහාය විමට පහසුකම් සලසන්නෙකු බලාපොරොත්තු වේ. එම පහසුකම් සලසන්නා මෙසේ පවසනු ඇත.

“මෙම අරගලයේදී තම ජාතිය අවදානම් තත්ත්වයකට පත්ව ඇතැයි යන විශ්වාසය නිසා දෙපාර්ශ්වයේ ම බොහෝ දෙනෙක් මිය ගියා. එහෙයින් ඔබගේ ජනතාවගේ අනාගතය වෙනුවෙන් ඔබ දෙපාර්ශ්වයේම අපේක්ෂා සහ සැලසීම්වලට සවන්දීම ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.”

ඉහත ආයතනික ගැටුම පිළිබඳව වූ කලින් නිදර්ශනයේදී පවා පහසුකම් සලසන්නා විරුද්ධ පාර්ශ්වයන් ගේ අදහස්වලට සාවධානව සවන් දුන් අතර සාකච්ඡාවේ කොටසක් දෙපාර්ශ්වයට පොදු වූ විශේෂිත ඉලක්කයට රාමුගත කළේය.

ඉහත නිදර්ශන දෙකෙහි දී ම ප්‍රතිරාමුග්‍ය කිරීම යනු පහසුකම් සලසන්නා විසින් සැබෑ ගැටලු මොනවාදැයි පාර්ශ්වයන්ට කියාදීම නොවේ යැයි පැහැදිලි විය යුතුය. නමුත්, පහසුකම් සලසන්නා පාර්ශ්වයන් විසින් හඳුනාගනු ලැබූ දේවල් හා ක්‍රියා කරන අතර, කලින් ඔවුන්ගේ අවධානයට ලක් නොවූ හෝ සලකා නොබැලූ පරාසයන් කෙරෙහි ඔවුන්ගේ අවධානය යොමු කරවන ආකාරයේ ප්‍රශ්න අසයි. සියලු පාර්ශ්වයන්ගේ ඉලක්ක සහ අවශ්‍යතා, ඔවුන් තුළ පවතින අරමුණු දෙස නැවුම් ආකාරයකින් බැලීමට ආධාර කිරීම මගින් ප්‍රතිරාමුග්‍ය කිරීමෙන් පාර්ශ්වයන්ට ගැටලුව හොඳින් දෘශ්‍යමාන වී බේරුම්කරණය සඳහා නව හැකියාවක් යෝජනා කිරීමට සහාය වේ.

2.5. පහසුකම් සලසන්නාගේ ප්‍රතිචාර ව්‍යවහාරාත්මක වන්නේ කෙසේද?

ඉහත විස්තර කරන ලද කරුණු තුළ සන්නිවේදන ක්‍රමවේද වන අතර සාමාන්‍යයෙන් ඒවා ව්‍යවහාරික ලෙස විග්‍රහ නොකරයි. ඒවා ව්‍යවහාරික වන්නේ කෙසේද? කවදාද? ව්‍යවහාරික යන අර්ථනිරූපණය යොදා ගැනීම මෙම පරිච්ඡේදය ආරම්භයේදී හඳුන්වා දෙන ලදී. ඒවා ව්‍යවහාරික වනුයේ දෙපාර්ශවයම බලවත්වූත්, ආවේණික වූත් පාර්ශවයන් වූ විට අනන්‍යයන් හා සබඳතා වර්ධනය කිරීමේලා ධෛර්යමත් කරන තාක්ය. හොඳින් සවන් දීමේ හැකියාව පාර්ශවයන් බලවත් කිරීමේලා වැදගත් මෙවලමක් වුවද, ඔවුහු පූර්ණ වශයෙන් ව්‍යවහාරික වනුයේ ඔවුන් බල සම්පන්න විමට සහ සහසම්බන්ධතා වර්ධනය යන දෙකට ම සහාය වන තාක්ය. සෑම පාර්ශවයකට ම වෙන් වෙන් වූ සැසිවලදී හොඳින් සවන්දීම ව්‍යවහාරිකයට තවත් පියවරක් වන්නේ එමගින් ඔවුන් බලසම්පන්න කරන නිසාය. එමගින් සෑම පාර්ශවයකට ම අනෙක් පාර්ශවයට සවන්දීමෙන් සහ අනෙක් පාර්ශවය පිළිබඳ පූර්ණ විනයක් ලබාගැනීමෙන්, පූර්ණ ව්‍යවහාරිකයට ඇති අවකාශය පුළුල් වේ.

උදාහරණ වශයෙන් දෙපාර්ශවයටම එක් සැසියකදී සවන් දීම හෝ එක් පාර්ශවයක මතවාද අනෙක් පාර්ශවයට කල්පනාකාරීව ඉදිරිපත් කිරීම එහිදී එලදායක විය හැකිය. පොදු ලක්ෂණ හුවා දැක්වීමේ තාක්ෂණය ව්‍යවහාරික ලෙස නියත වශයෙන්ම තේරුම්ගත හැක්කේ එය සමගාමීව සෑම පාර්ශවයකම (සවන්දීමෙන් සහ එම මතවාද පිළිබඳ සැලකිලිමත්වීමෙන්) බලසම්පන්න කරන අතර, පොදු ප්‍රශ්න හෝ පොදු ඉලක්ක අතර සම්බන්ධතා හුවා දැක්වීමෙන් සම්බන්ධතාවය ශක්තිමත් කරන බැවිනි. ප්‍රතිරාමුගත කරණයෙන් අපේක්ෂා කරනුයේ සෑම පැතිකඩක් හොඳින් විග්‍රහණය වන පරිදි අනෙකුත් පාර්ශවයේ අවශ්‍යතා සැලකිල්ලට ගැනීමයි.

මෙම පරිච්ඡේදයේ අරමුණ වනුයේ පහසුකම් සලසන්නවුන්ට ඇති සම්පූර්ණ ප්‍රතිචාර සමූහය උදාහරණ කොට දැක්වීම නොවේ. තවදුරටත් එහි පවතින බොහෝ මෙවලම් තක්සේරු කිරීම සඳහා වූ සරල න්‍යායාත්මක රාමුවක් යෝජනා කිරීමක් පමණි. ව්‍යවහාරිකයේ අඩංගු ප්‍රධාන අංගෝපාංග පැහැදිලි කර ගැනීමෙන් අවශ්‍ය දේ ක්‍රමක්ද යන්නත්, ව්‍යවහාරිකය සපුරාගනු වස් අප තෝරාගත යුත්තේ කුමන මෙවලම දැයි යන්නත් පහසුවෙන් හඳුනාගත හැකි වේ.

3. කල් පවත්නා සාකච්ඡා සඳහා ව්‍යවහාරික ක්‍රමවේදයන්

මෙතෙක් අප සලකා බලන ලද්දේ පහසුකම් සලසන්නන් විසින් සාමාන්‍යයෙන් කණ්ඩායම් අර්බුදවල තනි පුද්ගලයන් හා කෙරෙන සංවාදවලදී යොදාගන්නා ලද අන්තර් පුද්ගල ක්‍රියාකාරීත්ව උපාය මාර්ගයන්ය. කෙසේ වෙතත් පහසුකම් සලසන්නන්ට මීට වඩා වැඩි යමක් අවශ්‍ය වේ. කණ්ඩායම් වශයෙන් යුතු බොහෝ පුද්ගලයන්ට සංවාද සාකච්ඡා සඳහා සහාය වනු වස් අප හට මෙවලම් ගොන්නක් අවශ්‍ය වේ. මෙම පරිච්ඡේදය මෙම කාර්ය සඳහා යහපත් ආකාරයෙන් බලපාන්නා වූ තාක්ෂණික ක්‍රම කිහිපයක් සොයාගෙන තිබේ. මින් ව්‍යවහාරිකය යන සංකල්පය මත පිහිටා මෙම ක්‍රමවේදයන් ව්‍යවහාරික සංවාදය යන්න යථාර්ථයක් බවට පත් කිරීමට බලපාන්නේ ඇයිද යන්න පැහැදිලි කරයි.

3.1 සැමොවාන් (Samoan) වටය

මා සිතන අකාරයට මිනිසුන් විශාල ප්‍රමාණයක් සහභාගී වී එකම කාමරයක් තුළ සිදු කෙරෙන කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා මාගේ ප්‍රියතම තාක්ෂණික උපක්‍රමය වනුයේ 'සැමොවාන් වටය' (Samoan circle) වේ. අවශ්‍යයෙන් ම විවෘත වටයකදී, එම වටයේ සිටින්නන් හැර වෙනත් අය සමග සංනිවේදනයක් නොකළ යුතුය යන අමතර රීතියක් සමග පුද්ගලයන් රාශියක් සම්බන්ධයෙන් ආන්දෝලනයකට ලක් වූ ගැටලුවක් සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා කිරීමට ඉඩකඩ සලසාදීම සතුටුදායක තත්ත්වයකි.

ශිල්පීය ක්‍රමය 1 : සැමොවාන් වටය

සෑම මතවාදයක් ම යෝජනා කරන්නා වූ එක් අයෙක් හෝ දෙදෙනෙක් සැමොවාන් වටයේ සිටිති. විවෘත ආසන 2-4 කින් පමණ සැදුම් ලත් අර්ධ කවයක ඔවුහු සම්පූර්ණ සාකච්ඡාව සඳහා අසුන් ගෙන සිටිති. නියෝජිතයන් ගැටලු සම්බන්ධයෙන් එකිනෙකා හා සාකච්ඡා කරද්දී වඩා විශාල කණ්ඩායමක් අසා සිටිති. ඔවුන් සාකච්ඡාව ඇරඹීමට පෙර පහසුකම් සලසන්නා එහි රීති ප්‍රකාශයට පත් කරයි. වඩා විශාල කණ්ඩායමේ යම් අයෙකුට සංවාදයට එකඟවීමට කැමැත්තක් දක්වන්නේ නම්, ඕනෑම අවස්ථාවක ඉදිරියට පැමිණ අර්ධ කවයේ එක් කෙළවරක ඇති ආසනයක අසුන් ගෙන එසේ කළ හැකි වේ. ආසන සියල්ල සම්පූර්ණ වී ඇත්නම් ඉදිරියට පැමිණ එක් අසුනක් හිස්වන තුරු එය පිටුපසට වී සිටිය යුතුය. සියලු දෙනාම ඊට සහභාගී වීමට හැකි නමුත් එක් ප්‍රධාන රීතියක් වේ. එනම් අර්ධ කවය සීමාව තුළ හැර වෙනත් සන්නිවේදන සඳහා අවකාශ නොලැබේ. අර්ධ කවයේ සිටින පුද්ගලයන් හැර අන් අයට හු කීම්, වෙනත් ශබ්ද නැගීම් හෝ අත්පොලසන් දීම තහනම් වේ. අන් එසවීම හෝ හිස වැනීම හෝ අත ඉසවීම මගින් පහසුකම් සලසන්නා කණ්ඩායමේ මෙම රීතිය නිරීක්ෂණය කිරීමේ එකඟතාව අපේක්ෂා කරයි. ඉන් පසුව අර්ධ කවයේ සිටින්නා වූ සෑම නියෝජිතයෙකු ම සංකීර්ණ ප්‍රකාශයක් කිරීමත් සමග සාකච්ඡාව ආරම්භ කෙරෙන අතර එය කෙරීගෙන යන්නේ නියෝජිතයින් අතර වන සංවාදයක් සේ වන නමුත් අන්‍යයන්ට අවශ්‍ය විටෙක එය සම්බන්ධ විය හැකි ආකාරයටය. පහසුකම් සලසන්නා ඉන් ඉවත් වී නිශ්ශබ්ද නිරීක්ෂණයෙන් එය බලා සිටින අතර, පසුගිය පරිච්ඡේදයේ දක්වා ඇති ආකාරයේ තාක්ෂණික උපක්‍රම භාවිත කරමින් ක්‍රියාකාරීව සංවාදයට පහසුකම් සලසයි.

පුද්ගලයන් විශාල ප්‍රමාණයක් කාමරයේ සෑම මුල්ලක සිට ම තම අදහස් ප්‍රකාශ කරමින් කැ ගසද්දී මෙය රීතියක් වශයෙන් සාර්ථක කණ්ඩායම් කතාබහක් බවට පත්වේද යන තත්ත්වය සැක සහිතය. මෙවැනි තත්ත්වයක් තුළ ඉස්මතුවන කථිකයෝ අනෙක් අයට දැඩිව දෝෂාරෝපණය කර, සිය සහාය පළකරන්නන් අතරට ගොස් නිර්නාමිකව සැඟවෙති. මෙහිදී දැඩි වෛරයක් හා ප්‍රශ්න කිරීම් වේගයෙන් වර්ධනය වෙයි. මෙවැනි ගතිකයන් ඉස්මතුවීම සැමොවාන් වෘත්තීය මගින් වැළැක්වෙයි. සෑම කථිකයෙකුම

ඉදිරියට පැමිණ පහසුකම් සලසන්නා විසින් මෙහෙයවනු ලබන කතිකාවතකට වාඩිවිය යුතුය. එකිනෙකා අවුස්සන ප්‍රකාශනයන් කෙරෙන්නේ නම්, ඒවා බල රහිත කිරීමට විවිධ ශිල්පීය ක්‍රම භාවිත කිරීමට පහසුකම් සලසන්නාට හැකිය. පැහැදිලි කර ගැනීම සඳහා ප්‍රශ්න කිරීම් මගින්, අනුවාදය සඳහා වූ හැකියාවක් යොදාගනිමින්, වැදගත් කරුණු හා ප්‍රශ්න සඳහා අවධානය යොමු කරමින්, මෙසේ කළ හැකිය. අසංවිධානාත්මක කණ්ඩායම් සාකච්ඡාවලදී කටීකයන් තුළින් දරුණු තත්ත්වයක් ඇතිවිය හැකි වුවත් සමෝචාන් වටයකදී මතුවන්නේ ඉතාම හොඳම කොටසයි.

මෙම ශිල්පීය ක්‍රමය දෙස ව්‍යවහාරිකයන් දෘෂ්ටිකෝණයෙන් බැලීමට පෙර සිටීම එහි ඇති ක්‍රියාශීලීත්වය පිළිබඳ මා අවබෝධයෙන් සිටි අතර, එහි ප්‍රධාන හා බලවත් අංග දෙකක් ඇති බව දැන ගනිමි. බලසම්පන්න කිරීම මෙහි මධ්‍යගත අංගයකි. මෙය සහභාගී වන එක් කණ්ඩායමකට පමණක් නොව, සහභාගීවන සෑම සාමාජිකයෙකුටම අදාළය. නියෝජිතයෙකු මාර්ගයෙන් සිය අදහස් මුළුමනින්ම ප්‍රකාශ කිරීමට සෑම කණ්ඩායමක්ම උනන්දු කෙරේ. අර්ධ කවයට සම්බන්ධවීමෙන් තනි පුද්ගලයන්ට ද සිය අදහස් පළ කළ හැකිය. එසේම, එකිනෙකා හඳුනා ගැනීම සහ එමගින් සම්බන්ධතාවන් ගොඩනගා ගැනීම වැනි කරුණු ද සැමෝචාන් වටයකදී කේන්ද්‍රීය කරුණු වෙයි. ඒ මෙම ක්‍රමය මගින් සහභාගීවන්නන්ගේ උපරිම ලබාගත හැකිවන නිසාත්, සාකච්ඡාවල ගුණාත්මකභාවය ඉතා ඉහළ යන නිසාත්, නව දෘෂ්ටිකෝණයකින් එකිනෙකා සවන්දීමට සාමාජිකයින් පෙළඹෙන නිසාත්, එමගින් සිය විරුද්ධ මතධාරීන්ගේ අදහස් සම්බන්ධයෙන් අලුත් දැක්මක් ඇතිවීමත් නිසාය.

කෙසේ වෙතත්, නව දැක්මක් පිළිබඳ කරුණු අඩු වුවත්, ගැඹුරු හඳුනාගැනීම් සහ සබඳතා ගොඩනැගීම් දැඩිව සිදු කෙරෙයි. මෙවැනි සංවිධානාත්මක ආකාරයකට සැකසුණු සාකච්ඡාවකට සහභාගීවීම ඒකාබද්ධ පිළිවෙතකට සහභාගීවීම විවිධ අර්ථයන් සහිත බහු ස්ථරයන්ගෙන් සමන්විත පොදුවේ පිළිගත් සමාජ නියමයන්ගෙන් මෙහෙයවෙන සංවාදයක් ඇතිවීම මෙහිදී, සිදු වෙයි. මෙහි ක්‍රියාදාමයන් අවම වන අතර, එහි අර්ථාන්විත ස්ථරයන් නොගැඹුරු හා කෙටිකාලීන විය හැකිය. නමුත් ප්‍රතිඵලය ව්‍යවහාරිකයයි. බෙදාහදාගත් වපසරියක විරුද්ධවාදියෝ මුහුණට මුහුණ එකිනෙකා හා තෝරාගත් කාල පරාසයක් තුළ ගැටෙති. එසේ වන්නේ ඔවුන් විසින්ම ඒකාබද්ධව තෝරාගැනුනු දැඩි විනාශකාරීභාවයක් මා ඉවත් කළ වටපිටාවක හා එකිනෙකා හා සංවාදයේ නියැලෙමිනි.

3.2 අර්බුද විභේදකරණය

සංවිධානාත්මක හා පුජා අර්බුදවලදී මූලික සාකච්ඡාවන් ඇරඹීමේ මූලික උපකරණයක් ලෙස මෙය හැඳින්විය හැකිය. අනෙක් අය ප්‍රශ්නය සම්බන්ධයෙන් කුමන මතයක් දරන්නේද යන්න පිළිබඳව අදහසක් ලබාගැනීමට මෙමගින් අවස්ථාව සැලසෙන අතර, අනෙක් පාර්ශ්වයේ අදහස් පිළිබඳව තොරතුරු රැස් කිරීමටත්, එය කොපමණ පිරිසක් පිළිගන්නේද යන්නත් සොයා බැලීමකට මෙයින් ඉඩකඩ සැලසෙයි. එසේ සිදුවන්නේ, සෑම පුද්ගලයෙකුම සිය අදහස් දැක්වීමටත්, එය භාවිත කෙරෙන්නේ ඔවුන්ට සිය අදහස් පළ කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් ආරක්‍ෂාවක් ඇති විටෙක පමණක් වන නිසාත්ය.

ශිල්පීය ක්‍රම 2 : අර්බුද විභේදකරණය

එක් මතයක් දරන කණ්ඩායමක් කාමරයේ එක් කොණකටත් ඊට මුළුමනින්ම ප්‍රතිවිරුද්ධ මතය දරන කණ්ඩායම අනෙක් කොටසටත් වෙන් කරන්න. මේ අන්තයන් දෙක අතර, අතිරේක තැන් අන්ත අප්‍රමාණ සංඛ්‍යාවක් ඇති බව පැහැදිලි කරන්න. මේ විභේදනය අතර කොතැන හෝ තැනෙක ස්ථානයකට එන්නැයි හැම කෙනෙකුටම කියන්න. දැන්, තමන් කලින් සිටි තැනෙන් අලුත් තැනට එන්නට හේතුව කෙටියෙන් කියන්නැයි සෑම කෙනෙකුටම ඇරයුම් කරන්න (අත්‍යවශ්‍ය නොවුණත්). මෙය තවත් දියුණු ආකාරයකට කෙරෙනොත්, මෙම විභේදනය කොටස් තුනකට බෙදීමෙන් අන්ත දෙක සහ දුර්වලභාවයන් ලැයිස්තුගත කරගැනීම සඳහා මිනිත්තු විස්සක කාලයක් ලබාදෙන්න. පසුව එය සියලු කණ්ඩායමට වාර්තා කරන්නැයි කියන්න. මේ ක්‍රියාදාමයේ තවත් පියවරක් ඉදිරියට යන්නට ඔබට පුළුවන්. සහභාගිවන්නන්හට විභේදනයේ තව තවත් පියවරක් ගෙන තවත් අලුත් තැනකට යන්නට ඇරයුම් කිරීමෙන් සහ එසේ කළේ ඇයිදැයි විස්තර කරන්නට ඔවුන්ට ඇරයුම් කිරීමෙන් එය සිදු කළ හැකිය.

කලින් සාකච්ඡාවලදී දැඩි ප්‍රහාරාත්මක ලෙස හා අපහාසාත්මක ලෙස කතා කළ අය පවා මෙම ක්‍රමයේදී සාමාන්‍යයෙන් සාධනීය සහ ප්‍රයෝජනවත් ස්වරයකින් එකිනෙකා හා කතා කරති. "මෙම විභේදනය තුළ මම මෙම ස්ථානයේ සිටගෙන සිටින්නේ ඇයි?" යන කාර්යය පැහැදිලි කරමින්, ඔවුන් සිට අදහස් ධනාත්මකව ප්‍රකාශ කරන්නේ, "මාගේ විරුද්ධවාදියා වැරදි ඇයි?" යන ඔහුගේ කලින් ප්‍රකාශයන්ට වඩා වෙනස් ආකාරයකටය.

ව්‍යාවර්තන දෘෂ්ටි කෝණයකින් බලන විට බලසම්පන්න කිරීම සහ අනෙකා හඳුනා ගැනීම යන කරුණු මෙහිදී ප්‍රබල ආකාරයකින් ඇත. මෙහිදී ප්‍රායෝගික වශයෙන් ඉඩකඩක් සැලසෙන විභේදනය මගින් කටිකයන් සඳහා අවකාශ සැලසෙන අතර, ඔවුන්ට තමන්වම ස්ථානගත කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ස්ථාවර සුවිශේෂී රාමුවක් සපයයි. විභේදනයේ විරුද්ධ කොන්වල සිටියත්, එමගින් විරුද්ධ කොන් සිටින අය හා යම් ප්‍රමාණයක සම්බන්ධතාවය පිළිබඳ හැඟීමක් ඇති කරයි. සැමෝවාන් වෘත්තියේ මෙන්ම, ඉතා සුබවාදී හා ධනාත්මක ආකාරයකට මතවාදයන් ඉදිරිපත් කිරීමට ඉඩ සැලසෙන ක්‍රියාකාරකමක ආකාරයෙන්, විරුද්ධවාදියා හා සහයෝගයෙන් කටයුතු කෙරෙන නිසා මෙහිදී පොදු අරමුණක් සඳහා පොදු ධර්මතාවක් තාවකාලිකව හෝ ගොඩනැගෙයි.

3.3. සම්මුඛ සාකච්ඡා

සමූහ අර්බුද ව්‍යාවර්තනයේලා බලපෑමක් ඇති කළ හැකි තවත් සරල උපක්‍රමයක් වන්නේ සිය විරුද්ධවාදීන් හමුවේ අනෙක් පිරිස සම්මුඛ සාකච්ඡාවකට ලක් කිරීමයි. මෙය ඉතා සුහදව, මිත්‍රශීලී ස්වරයකින් පැවැත්විය යුතු අතර, පහසුකම් සලසන්නා ඉතා බහුල වශයෙන් අනුවාදයක් කළ යුතුය.

ශිල්පීය ක්‍රම 3 : සම්මුඛ සාකච්ඡා

සම්මුඛ සාකච්ඡාව ආරම්භයේදීම සෑම කට්ඨකයෙකුම සමගම පෞද්ගලික සබඳතාවක් ගොඩනගා ගැනීම ඉතා වැදගත්ය. පෞද්ගලික මට්ටමින් මෙසේ ආරම්භ කිරීම ඇතැම්විට අරගේය.

- පහසුකම් සලසන්නා අලුත් පුද්ගලයෙක් නම්,
- “ඔබ ගැන මට යමක් කියන්න”
- “ඔබේ පවුලේ කටයුතු කොහොමද?”
- “මේ ප්‍රජාවට ඔබ කැමැති කොහොමද?”
- පහසුකම් සලසන්නා හුරුපුරුදු අයෙක් නම්,
- “ඔබේ අලුත් තොරතුරු කොහොමද?”

ඉන් පසු ප්‍රශ්නය වෙත මෙසේ යොමුවන්න.

- “මෙම ප්‍රශ්න ඔබ පෞද්ගලිකව දකින්නේ කොහොමද?”
- “මට කියන්න, ඔබේ හැඟීමට අනුව මෙහි සිදුවන්නේ කුමක්ද?”
- “මෙහි ඇති ඔබේ සැලකිල්ලට භාජනය වූ ප්‍රධාන කරුණු මොනවාද?”

සම්මුඛ සාකච්ඡාවකින් සාර්ථකවීමට බලපාන ප්‍රධානතම කාරණය වන්නේ කට්ඨකයන් සිය සුපුරුදු දැඩි ස්ථාවරයෙන්, පක්ෂග්‍රාහී භාවයෙන් සහ සරළ විශ්ලේෂණයන්ගෙන් ඇත් කර ගැනීමට මෙහෙයවන්නාට ඇති හැකියාවයි. එය කළ හැකි වන්නේ සම්මුඛ සාකච්ඡාවට සහභාගී වන්නා ඉදිරිපත් කරන ප්‍රකාශයක් සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් ආකාරයට පසු විපරම් සිදු කිරීමෙනි.

- “එව තවදුරටත් මඳක් විස්තර කරන්න.....”
- “එයින් ඔබ බොහෝ සෙයින් මානසික පීඩා විඳින්නේ ඇයිදැයි මට තේරුම් කර ගැනීමට උදව් කරන්න.”
- “මෙය සිදුවන විට ඔබේ හැඟීම් සහ අදහස් කෙසේ වීදැයි මට කියන්න”
- “මේ සිද්ධිය ඔබට මෙතරම් බලපාන්නේ ඇයිදැයි තේරුම් ගැනීමට මට පසුබිම් විස්තරයක් දෙන්න”

ගැඹුරු සංවාදයකට ඉඩ සලසන මෙවලමක් ලෙස සම්මුඛ සාකච්ඡා සැලකිය හැකිය. පාර්ශව අතර, සෘජු අදහස් හුවමාරුවක පවතින ආතතිය එහි නැත. ඉහත සඳහන් කළ ශ්‍රවණය කිරීමේ හැකියාවන් සහිතව එය සිදු කෙරේ නම්, පාර්ශව සහ පහසුකම් සලසන්නන් අතර, එමගින් විශ්වාසයක් තහවුරු වෙයි. ප්‍රකෝපකාරී අදහස් හුවමාරුවකදී මතු නොවන කාරණා මෙහිදී ඉස්මතු කිරීමට අදාළ පාර්ශවවලට එමගින් ඉඩ සැලසේ. එදිරිවාදී විරුද්ධකරුවෙකු වෙනුවෙන් තමන් බල සම්පන්න කරන්නටත්, අර්බුදයෙන් ගොඩගන්නටත් උදව් කිරීමට සූදානම් පහසුකම් සලසන්නෙකු එහිදී ඔවුනට හමුවෙයි.

පසුකාලීනව අනෙක් විරුද්ධ පාර්ශවයන් සමග අනාගත කතිකාවතකට යාමේ අදහස ඇතිව ඊට අවශ්‍ය පදනම සකස් කිරීම සඳහා එක් පාර්ශවයක් සමග පැවැත්වෙන සම්මුඛ සාකච්ඡාව අදියර කිහිපයකින් පැවැතිය හැකිය. දැනට කෙරෙන සාකච්ඡාවක අදාළ පාර්ශවයන්ගේ ඇතුළාන්තයන් අවබෝධ කර ගැනීමේ අදහසින් හෝ සෑම කථිකයෙකුටම ගැඹුරට විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා උදව් කිරීමේ අරමුණින් මෙය සඳහා සැමොවන් වෘත්තය ද භාවිත කළ හැකිය. විරුද්ධ පාර්ශවයන් සමග ඒකාබද්ධ සැසි ලෙස පවත්වන විටදී පමණක් සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍ෂණිකව ව්‍යවර්තන ස්වභාවය ගනී. මෙහිදී බලසම්පන්න කිරීම සහ අනෙකා හඳුනා ගැනීම යන කාරණා දෙකම එකවිට සිදුවෙයි. මීට කලින් පැරණි කොන්දේසි සිය එදිරිවාදියාට නැවත නැවත කියද්දී නොලද ප්‍රතිචාරයක්, හොඳ හැකියාවන් ඇති පහසුකම් සලසන්නෙකු යටතේ ගැඹුරින් සහ පැහැදිලිව කරුණු ප්‍රකාශ කරද්දී ලැබෙයි. එමෙන්ම සහයෝගාත්මක අසන්නෙකු ආමන්ත්‍රණය කිරීම මගින් අනවශ්‍ය සට්ටන ඇති නොකරයි. මේ නිසා සෘජු වචන හුවමාරුවකදී වඩා, අනෙකාට හොඳින් සවන්දීමටත්, ඔහුගේ අවශ්‍යතාවන් හඳුනා ගැනීමටත් මෙහිදී එදිරිවාදියාට හැකිවෙයි.

3.4 ශ්‍රාවක පාර්ශවයන් සහිතව කෙරෙන සම්මුඛ සාකච්ඡා

සම්මුඛ සාකච්ඡාවකට ශ්‍රාවක පාර්ශවයක් එක් කිරීමෙන් ප්‍රබල බලපෑමක් ඇති කළ හැකිය.

ශිල්ප ක්‍රමය 4 : ශ්‍රාවක පාර්ශවය

සම්මුඛ සාකච්ඡාවට සහභාගිවන සෑම අයෙක්ම කණ්ඩායමෙන් කෙනෙක් (වෙනස් අදහස් දරන්නෙක් නම් වඩාත් හොඳයි) සිය 'ශ්‍රාවකයා' ලෙස තෝරාගත යුතුය. එසේ තෝරාගනු ලබන තැනැත්තා එවිට ඉදිරියට පැමිණ 'ශ්‍රාවක ආසනයේ' අසුන්ගත යුතුය. පහසුකම් සලසන්නා ප්‍රශ්න අසයි. සහභාගිවන්නා පිළිතුරු දෙයි. ඔහු කියන සෑම දෙයක්ම ශ්‍රාවකයා අනුවාද කරයි. මේ නිසා ශ්‍රාවකයාට අනුවාදය කිරීමට අවස්ථාව දීම සඳහා කථිකයා විනාඩි කිහිපයක් සිය කතාව අතරේ ඉඩදිය යුතුය. පළමු වටයේදී ශ්‍රාවකයා ලෙස කටයුතු කරමින් පහසුකම් සලසන්නා මේ පිළිබඳව උදාහරණ ලෙස කරුණු පැහැදිලි කළ යුතුය.

මෙම ශිල්පීය ක්‍රමයේදී තෝරාබේරා ගෙන කටයුතු කළ යුතුය. ආරම්භයේදී මෙය ඉතා අස්වභාවික ලෙසත්, අනවශ්‍ය විච්චුර්ණයක් ලෙසත් පෙනෙන අතර, ශ්‍රාවකයාගෙන් විශාල වැඩ කොටසක් අපේක්ෂා කරයි. අදාළ පාර්ශවයන් හා පහසුකම් සලසන්නා අතර ප්‍රබල විශ්වාසයක් පවතී නම් මෙය හොඳින් ක්‍රියාත්මක වෙයි. එහිදී, සිය එදිරිවාදිකම් පිළිබඳ සොයා බැලීමට සියලු පාර්ශවයන්ට දැඩි කැපවීමක් තිබිය යුතු අතර, කලින් සිදු නොවූ ආකාරයකට විරුද්ධවාදීන් හා කතිකාවතකට එළැඹීම සඳහා නම්‍යශීලීභාවයක් ද පැවැතිය යුතුය. කෙසේ වෙතත් මෙම සියලු අවශ්‍යතා සපුරා ඇතිවීම බොහෝ අවස්ථාවලදී, මා දන්නා වෙනත් ව්‍යවර්තන කතිකා ක්‍රියාවලීන්ට වඩා මෙහිදී ශ්‍රාවක පාර්ශවය ප්‍රබල වෙයි. සහයෝගීතාත්මක මැදිහත්වීමක් හා දැඩි හඳුනා ගැනීමේ ක්‍රියාදාමයක් තුළින් වඩා ප්‍රබල සවිබල කිරීමක් මෙහිදී සිදුවන නිසා මේ තත්ත්වය ඇති වේ යැයි විශ්වාස කළ හැකිය.

4. ව්‍යවර්තන ක්‍රියාවලීන් නිර්මාණය

පහසුකම් සැලසීමේ අවස්ථා දෙකක් අපි මෙහිදී විශ්ලේෂණය කර ඇත්තෙමු. මොහොතින් මොහොත අදහස් හුවමාරුව මඳ හා ක්‍ෂුද්‍ර වශයෙන් අවශ්‍ය වන්නා වූ හැකියාවන් සහ කාලයක් පුරා පවතින ගැඹුරු සංවාදයක් සඳහා අවශ්‍ය මෙවලම් වශයෙනි. සන්නිවේදනය කටයුතු සඳහා ගැටුමට මැදිවී සිටින පාර්ශ්වවලට සහාය දීම සඳහා මෙම මෙවලම් භාවිත කරන්නේ නම් පහසුකම් සැලසීම සාපේක්‍ෂ වශයෙන් පහසුවනු ඇත. අවාසනාවකට මෙන්, මේවා ඉතා පහසු කටයුතු නොවේ. සමූහ ගැටුම් ඇතිවන්නේ ඉතා දැඩි බලයක් හා ක්‍රමවේදයක් සහිත විලාසයකටයි. මේවා මූලික වශයෙන් ගැටුම ඇතිවීමට බෙහෙවින් උපකාරී වන අතරම, ව්‍යවර්තන අවස්ථා සඳහා ද ප්‍රබල පබලපෑමක් ඇති කරයි.

උදාහරණ 5 : පෞද්ගලික අභිනයන් සහ ව්‍යුහාත්මක ව්‍යවර්තනය

1952 දී දකුණු අප්‍රිකාවේ පැවැති දේවස්ථාන නියෝජිතයින්ගේ සම්මන්ත්‍රණයකදී තර්ක විද්‍යාව පිළිබඳ සුදු ජාතික මනාවාර්යවරයෙක්, වර්ගභේදවාදය යටතේ එහි සුදු ජාතිකත්ව ක්‍රියාදාමයක් තමන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රසිද්ධියේ සමාව ඉල්ලුවේය. එය ඉතා අවංක ලෙස කළ සමාව භජනයක් ලෙස සැලකූ මම, එහි සිටි බොහෝ කලු ජාතිකයින්වත් අගය කරනු ඇතැයි සිතුවෙමි. නමුත් එය එසේ නොවී ඔවුහු කුපිත වී සිටියහ. 'ඔවුන් අපේ සියලු දේවල් උදුරාගන්නා' යැයි පසුව පැවැති සාකච්ඡාවකදී එක් ප්‍රජා නායකයෙක් කීය. 'දන් ඔවුන් සිතන්නේ කරන්නට ඇති එකම දේ 'අපට සමාවෙන්න' යැයි කීමත්, අපි සමාව දීමත්, ඉන් පසුව සිය වගකීම්වලින් නිදහස් වීමත් යැයි කියයි.' තව කෙනෙක් කීය. "මට සමාව ඉල්ලීමක් අවශ්‍ය වන්නේ නැහැ. දන් අවශ්‍ය වන්නේ වර්ණභේදවාදය විනාශ කර දමා සාධාරණත්වය පිහිටුවීම සඳහා සුදු ජාතිකයින් අපත් සමග එකතුවීමයි." අර්බුද විසඳීම සඳහා ව්‍යවර්තන අභිනයන්වලට වඩා වැඩි දෙයක් පුද්ගලයින් අතර, අවශ්‍ය යැයි එහි කලු ජාතික නියෝජිතයෝ කල්පනා කළහ. එවැනි සුළු හුවමාරුවක් දක්වා අවසානය සීමා කෙරෙන කටයුතු ද යැයි ඔවුන් සිතූ අවස්ථාවන් සඳහා සහභාගී නොවීමට ඔවුහු තීරණය කළහ.

පෞද්ගලික ව්‍යවර්තනය, ව්‍යුහාත්මක ව්‍යවර්තනයන් වෙන් කළ නොහැකිය. එමෙන්ම ව්‍යවර්තනය සිදු කිරීම සඳහා පහසුකම් සලසන ලද සාකච්ඡාවක පමණක් විශ්වාසය තැබිය නොහැකිය. අර්බුදවල ඇති බරපතල ගැටලු දක්වා ව්‍යවර්තන ක්‍රියාවලිය ව්‍යාප්ත කිරීමේ මනවාදයන් වැදගත් මෙවලමක් ලෙස මෙම ලිපියේ අවසන් කොටසෙන් යෝජනා කෙරෙයි.

4.1 තීරණ ගැනීම පහසුකම් සැලසීමේ ක්‍රියාවලියේ ප්‍රධාන අංගයක් ලෙස

සමූහ අර්බුදවල වැලැක්විය නොහැකි යථාර්ථයන් වන්නේ බලයට හා සම්පත්වලට ඇති තරගකාරීත්වයයි. මේ යථාර්ථයන් පවතිද්දී පහසුකම් සලසන්නන් ව්‍යවර්තනයක් සඳහා කටයුතු කරන්නේ කෙසේද? මේ පැනයට පිළිතුරු දීමට නම් සමූහ අර්බුදවලට පහසුකම් සැලසීමේදී බොහෝ

දුරකට තීරණ ගැනීම අදාළ බව වටහාගත යුතුය. එනම් බලය හා සම්පත් බෙදාදීම පිළිබඳව තීරණ ගැනීම සඳහා පාර්ශවයන්ට සහායවීමයි.

ඇත්ත වශයෙන්ම, අනන්‍යතාව පිළිබඳ අවශ්‍යතාව වැනි බරපතල ගතිකයන් ද මෙහිදී අවදානමකට ලක්වෙයි. නමුත් ක්‍රියාදාමයේ ප්‍රධාන ගැටලුවලට 'තීරණ ගැනීම' මගින් අවශ්‍ය පිළිතුරු සැකසෙන අතර, එමගින් දිගු කාලීන වටිනාකමක් ඇති කරුණුවලට බලපෑමක් ඇති කිරීම සඳහා අවස්ථාව සැලසේ. තීරණ ගන්නේ කවුද?, එනම් කවුරු කුමක නිරත වී සිටීද? තීරණ ගැනීම සඳහා භාවිත කරන යාන්ත්‍රණය කුමක්ද? සැලකිල්ලට ගන්නා තොරතුරු සහ ක්‍රමවේදයන් මොනවාද? පාර්ශව සුළු ප්‍රමාණයක් මේ ගැන දඩි අවධානයකින් පසුවෙති. ඔවුහු සිය ආදර්ශමත් චරිත හා කලින් සිටි අයවලුන් අනුගමනය කරමින් නොදැනුවත්වම, එය කරති. මේ තෝරාගැනීම් නියමාකාරයෙන් සිදු කිරීම විපරිවර්තන පහසුකම් සලසන්නන් සතු කාර්යභාරයේ කොටසකි. එය සිදු කෙරෙන්නේ පාර්ශවකරුවන්ට සුදුසු අවස්ථාවන් ලබා ගැනීමටත්, මානව සංවර්ධනය ස්ථාපිත කරන තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියකට ඔවුන් යොමු කිරීමත් මගිනි.

ඉඩම්, බලය, සම්පත් සඳහා ඇති ඉඩකඩ වැනි විවිධ කාරණා සම්බන්ධයෙන් අර්බුදයට මැදිවී සිටින පාර්ශව ගැටුම් ඇති කර ගනිති. මතුපිටින් පෙනෙන අන්දමට පහසුකම් සලසන්නන්ගේ කාර්යභාරය වනුයේ මෙවැනි කාරණා සම්බන්ධයෙන් අදාළ පාර්ශව අතර, සාකච්ඡාවක් ඇති කර විසඳුමක් සොයාගැනීම සඳහා සහාය වීමයි. නමුත් වැදගත්ම දායකත්වය සැපයෙන්නේ ඊට වඩා බෙහෙවින් ගැඹුරිනි. සාකච්ඡා ක්‍රියාදාමය තුළ ඔවුන් එය කරගෙන යන ආකාරය, ඔවුන්ගේ දිගුකාලීන සම්බන්ධතා සහ සමාජයීය රාමුව පිළිබඳව පාර්ශවකරුවන් අතර, ප්‍රබල සහ වඩාත් ස්ථාවර බලපෑම් ඇති කරයි. අර්බුදයට සම්බන්ධ පාර්ශවකරුවන් තීරණ ගැනීම සඳහා පෙළඹෙන ආකාරයට විවෘතව හා ක්‍රියාකාරීව බලපෑම් කරමින් පහසුකම් සලසන්නන් වන අප ව්‍යවර්තනය ඉලක්ක කරගත යුතුය. සියල්ලන්ගේම යහපත උදෙසා අපි අපක්‍ෂපාතී විය යුතු නමුත්, අප අක්‍රියාශීලී යැයි ඉන් හැඟෙන්නේ නැත. සහභාගිවන්නන් බල සම්පන්න කිරීමත්, ඔවුන්ගේ නිවැරදි සබඳතා ඇති කිරීමටත් මූලිකවන අපගේ කාරණය වන්නේ මා හට සංවර්ධනය සඳහා අපගේ ඇති කැපවීමයි.

4.2 ක්‍රියාදාම නිර්මාණකරණයේ සංකල්පයන්

මානව සංවර්ධනයට සහාය දීම සඳහා හොඳින් සකස් කළ ක්‍රියාදාම නිර්මාණකරණයක් අවශ්‍ය වෙයි. කුමක්ද, කෙසේද යන කාරණය අතරත් ක්‍රියාදාමය හා අන්තර්ගතය අතරින් වෙනසක් ඇතැයි යන කාරණය අවබෝධ කර ගැනීමත් සමග මෙය ආරම්භ වෙයි. විශේෂයෙන්ම, තීරණය කුමක්ද යන කාරණයට වඩා තීරණයට ලඟා වූයේ කෙසේද යන්න වඩා අනතුරුදායක බව ක්‍රියාදාම නිර්මාණකරණයේදී හඳුනා ගැනේ. එනම්, තීරණයේ නියම අන්තර්ගතය වඩා එම ක්‍රියාදාමය සම්බන්ධයෙන් මිනිස්සු වඩා සංවේදී වෙති. දිනපතා සිදුවන උදාහරණයක් සලකමු.

උදාහරණ 6 : ක්‍රියාදාම නිර්මාණකරණය වෙනස් කිරීම

වෘත්තියවේදී මිතුරන් කිහිප දෙනෙකු රැස්වීමක් අතරතුරේ එය කෝපි විවේකයයි. විනාඩි හිතක විවේකයක් යෝජනා කළ සභාපතිවරයා, කාන්තාවන් තිදෙනෙකු අමතමින්, තේ සංග්‍රහය සුදානම් කරන්නැයි කිය.

තෝරාගත් මේ කාන්තාවෝ තිදෙනා එකම ජනවර්ගයකට අයත් වූ අතර, ඔවුහු වෘත්තිය කණ්ඩායමේත්, ප්‍රජාවේත් සුළුතරය වූහ. විවේක කාලය අතරතුරේදී, මෙම ජනවාර්ගික කොට්ඨාසයේ අනෙක් පිරිස ශාලාවේ කොණකට ඒකරාශී වී, සමාජභාවය හා ජාතිවාදීවීම ගැන කේන්ද්‍රීයෙන් සාකච්ඡා කළහ. විවේකයෙන් පසුව ඔවුහු සභාපතිවරයාටත්, අනෙක් ජන කණ්ඩායමත් ආවේගශීලීව බැණ වැදුනහ.

වෙනත් සංවිධානයක ද, එය කෝපි විවේකය විය. මෙහිදීද, රැස්වීමේ නායකයා සුළුතර ජාතියේ කාන්තාවන් තිදෙනෙකුට තේ සුදානම් කරන්නැයි නිවේදනය කළේය. නමුත් මෙහිදී මේ කාන්තාවන් තිදෙනා මේ රාජකාරිය සඳහා නැගී සිටියේ සිනහ මුහුණිනි. ඔවුන් තෝරාගැනුනේ අහඹු ලෙස තුණ්ඩු දැමීමෙනි.

ඉහත කණ්ඩායම් දෙකේම අන්තර්ගතය එකම විය. තේ සංග්‍රහය සුදානම් කිරීමට පුද්ගලයින් ඔවුන්ගේ කැමැත්තෙන් තොරව තෝරා ගැනීමයි. නමුත් දෙවැනි අවස්ථාවේදී අන්තර්ගතය තවත් පිළිගත හැකි වූයේ එහි අන්තර්ගතය සාධාරණ නිසාය.

ක්‍රියාදාමයකට පුද්ගලයින් මෙතරම් සංවේදී ඇයි? තීරණයේ නියම අන්තර්ගතයට වඩා එම තීරණයට එළැඹී ආකාරය පිළිබඳව ඔවුන් සැලකිලිමත් වන්නේ ඇයි? ක්‍රියාදාමයකදී පුද්ගලයින්ගේ වටිනාකම් හා කවුරුන් සැලකිල්ලට ගන්නේද යන්න පිළිබඳව විශේෂ ප්‍රකාශනයක් හෙළි කෙරෙනැයි ඔවුහු කල්පනා කරති. එම ක්‍රියාදාමය සාධාරණව හා ගෞරවාන්විතව සිදුවී යැයි ඔවුන් කල්පනා කරන තාක්, ඉන් ඇතිවන දේශපාලනිකමය, මූල්‍යමය, සංවිධානමය හෝ තාක්ෂණික වශයෙන් අදාළ ප්‍රතිඵලය දෙස නොසලකා ඉන් ඇතිවන අසතුට සහ කලකිරීම විඳ දරාගනිති. නමුත් තීරණයට එළැඹී ආකාරය අසාධාරණ යැයි මේ කණ්ඩායමට හැඟී ගියහොත් ඔවුහු ඉතා දඩි ප්‍රකෝපකාරීව නැගී සිටිනු ඇත.

උදාහරණ 7: අයහපත් ක්‍රියාදාමය

“ඔවුන් ක්‍රියාකරන්නේ අප පවතින්නේවත් නැතැයි සිතාගෙනයි!” අතහැර දමා තිබූ අධ්‍යාපන ආයතනයන් සතු අක්කර ගණනක ඉඩමක් ප්‍රදේශවාසීන්ගේ අදහස් විමසීමකින් තොරව සංවර්ධනය සඳහා අලෙවි කිරීමට නාගරික නිලධාරීන් නිවේදනය කිරීමෙන් පසුව ඉන් කෝපයට පත් ප්‍රජා නායකයෙක් මෙසේ කිය. මානුෂික වටිනාකම් පිළිබඳ තක්සේරුව සෑම තීරණයකදීම අන්තර්ගත වන බව මේ ප්‍රජා නායකයාගේ ප්‍රකාශයෙන් පැහැදිලිවම පෙනෙන්නට නැතුවා වෙන්නට පුළුවන.

කෙසේ වෙතත් බොහෝ දෙනෙකු මෙන්ම තමන් පිළිබඳව තීරණගත් ක්‍රියාදාමය පිළිබඳව ඔහු සංවේදීව සිටියේය. ඉඩම භාවිතය පිළිබඳ තීරණයට වඩා බොහෝ දෙනෙකු ඉන් අනතුරුට පත්වන බව ඔහු පසක් කරගත්තේය. මේ තීරණය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රදේශයේ ජනතාවගේ අදහස් විමසීමට නොහැකිවීමෙන්, අසල්වැසි ප්‍රදේශයේ සංයුතිය පූර්ණකාලීනව වෙනස්වන බවක්, සිය අනාගතය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රදේශවාසීන්ට හඬක් නැගීමට ඇති අයිතියට පහර දීමක් ලෙසත් එය ඔහු කල්පනා කළේය. ප්‍රකෝපයට පත් තවත් අසල්වැසියන් රැසක් සමග ඔහු ප්‍රතිවිරෝධී ව්‍යාපාරයක් දියත් කළ අතර, එමගින් නිලධාරීන් බොහෝ දෙනෙකුට ඊළඟ මැතිවරණයේදී සිය ආසන අහිමි විය.

සමූහ අර්බුද බොහොමයක් පැන නගින්නේ අයහපත් ක්‍රියාදාමයන් නිසාය. එවැනි ක්‍රියාදාමයක අවසාන ප්‍රතිඵලය විරුද්ධ විය හැකි එකක් නම්, අදහස හා යෝජනාව ඉතාම අගය කළ යුතු වුවත්, ඔවුහු පොදුවේ ඊට විරුද්ධ වෙති. රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවල, ආගමික ප්‍රජාවන්වල, පාසල්වල, විශ්වවිද්‍යාලවල, ආණ්ඩුවේ, මහජන ආයතනවල සිටින ඉතා කල්පනාකාරී හා දැක්ම නිලධාරීන් පවා දැඩි දෝෂ දර්ශනයට හා විරෝධතාවන්ට ලක්වෙන්නේ සාමාන්‍යයෙන් හොඳ ක්‍රියාදාම නිර්මාණයක් යන මූලික සිද්ධාන්තය කඩ කිරීම නිසාය. අගය කළ හැකි ප්‍රතිඵල එලෙසම ඉලක්ක කරන මේ නායකයෝ, මේ තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාදාමයේදී අදාළ පාර්ශවයන්ගෙන් අදහස් විමසීමක් හෝ ඔවුන් ද සම්බන්ධ කර ගැනීමක් නොකිරීමෙන් ඇතිවන සම්බන්ධතා පඵලව ගැන කල්පනා නොකරති. ක්‍රියාදාමයක වැදගත්කම හෝ යහපත් - අයහපත් ක්‍රියාදාමවල වෙනස හෝ හඳුනා ගැනීමට ඔවුන් බොහෝ විට අපොහොසත් වෙති.

හොඳ ක්‍රියාදාමයකට වඩා අයහපත් ක්‍රියාදාමයක් හඳුනා ගැනීම බොහෝ දෙනෙකුට පහසුය. අවුරුදු ගණනක් වැඩමුළුවලදී, අප අසා ඇති ප්‍රශ්නය වන්නේ, අයහපත් ක්‍රියාදාමයක ලබන්නාගේ පාර්ශවයේ තමන් සිටියදී තමන් ලද අත්දැකීමක් විස්තර කරන ලෙසයි. "තීරණය ගැන තෙවෙයි, නමුත් තීරණය ගත් ආකාරය ගැන ඔබ අසනුටට පත් වී සිටි අවස්ථාවක් ගැන අපට කියන්න." මෙම ඉල්ලීමට ප්‍රතිචාරයක් වශයෙන් කතාන්දරය ගලා යයි. මෙවැනි අයහපත් ක්‍රියාදාම සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු කරදී, සමූහ ගැටුම් ව්‍යාවර්තනයක් සඳහා වැදගත් ප්‍රතිචාරමය කරුණු සහිත යහපත් තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාදාමයන් පිළිබඳ සිද්ධාන්තයන් මතු වී එයි.

4.3 යහපත් ක්‍රියාවලි නිර්මාණයක සිද්ධාන්තයන්

1) යහපත් ක්‍රියාවලියක් ආරම්භ වන්නේ "සම්බන්ධ වන්නේ කවුරුන්ද" යන පැනය අසමින් මිස "අප කරන්නට යන්නේ කුමක්ද" යන්න අසමින් නොවේ. පිළිතුර සන්නිවේදනය වන්නේ බොහෝ විට "ගණන් ගැනෙන්නේ කවුද?" යන්න සමගයි. "අප කරන්නට යන්නේ කුමක්ද?" යන්නෙන් පටන් ගැනීම නිසා අති සංවේදී සහභාගීත්වය පිළිබඳ "කවුරුන්ද" යන ප්‍රශ්නය හැල්ලුවට ලක් කෙරෙන අතර, දිගුකාලීන සාර්ථකත්වයට අසහාය අත්‍යවශ්‍ය පුද්ගලයන් ඉන් ඉවත් කර තබයි. බලාත්මකභාවයේ ව්‍යාවර්තනය අගයේ වගකීම යෝජනා කරනුයේ තීරණ ගැනීමේ මුල්ම පියවර වන්නේ බලපෑමට

ලක්වන පුද්ගලයන් නිශ්චය කරගෙන සරිලන ආකාරයට ඔවුන් සම්බන්ධ කර ගැනීම බවයි. මෙම තක්සේරුවට මාර්ගෝපදේශ සපයන ප්‍රශ්නවලට මේවා ද ඇතුළත් වේ.

- මෙම සාකච්ඡා, ව්‍යාපෘති හෝ තීරණවලින් ගැඹුරු බලපෑමකට ලක් වුවත් සේ තමන් විසින්ම දකිනුයේ කවුරුන්ද? (මෙම කණ්ඩායම තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේ මර්මස්ථානයේ සිටිය යුතුය.)
- තීරණවලින් නොසතුටට පත් වේ නම් එහි ක්‍රියාකාරීත්වය වැලැක්වීමට හැකි තත්ත්වයක සිටින්නේ කවුරුන්ද? (මෙම පාර්ශවයන්ගෙන් සැමවිට ම අදහස් ලබාගත යුතු අතර, නිරතුරුවම තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේ සක්‍රීය භූමිකාවක් විය යුතුය)
- කාගේ උපදෙස් සහ සහාය අගනේද? (මෙම ප්‍රශ්නය පුළුල් උපදේශනයක් ඉල්ලා සිටී.)
- මෙම ව්‍යාපෘතිය කරගෙන යාමට කාගේ අනුමැතිය අවශ්‍ය වේද?
- ඉහත සෑම කණ්ඩායමකම පෙළඹවීම්, සැලකිලිමත්වීම් සහ සම්බන්ධකම් මොනවාද?

(ii) යහපත් ක්‍රියාවලියක් මෙහෙයවනු ලබන්නේ සැමටම පිළිගත හැකි පාලනයක් යටතේය. පාර්ශවයන්ට යම්කිසි සිද්ධියක් ප්‍රකාශයට පත් කරන හෝ ඊට සහභාගීවීමට ආරාධනා කරන, එයට මූල්‍ය සවිස සපයන, ඊට පහසුකම් සපයන, එය සාර්ථක වූ විට එහි ගෞරවය හිමිවන කවුරුන් හෝ සමග අනුග්‍රාහක සම්බන්ධතාවය ඇති කර ගැනීමේ ප්‍රවණතාවයක් පවතී. අවිශ්වාසය වැඩි වූ විට සියලු අනුග්‍රහයන් අපක්ෂපාතී බව සැබැවින්ම අපක්ෂපාතී අනුග්‍රාහකයන් ආරක්ෂා කිරීමෙන් හෝ සම්පූර්ණයෙන් අපක්ෂපාතී බව පෙනෙන පක්ෂපාතී බව අඩු අනුග්‍රාහකයින් බොහෝ ගණනක් යොදාගැනීමෙන් ළඟා කරගත හැකිය.

සම අනුග්‍රාහකයින් ද යහපත් ක්‍රියාවලි නිර්මාණයක තවත් නිදසුනකි. උදාහරණයක් වශයෙන් පොලීසියේ කෘෂිකර්මය පිළිබඳව පැමිණිලි කරන ප්‍රජාවක් ගත හැකිය. පොලීසිය සහ ප්‍රජාව අතර සාකච්ඡා සඳහා රැස්වීමක් සංවිධානය කිරීම සඳහා මුළුමනින්ම පොලීසිය විසින් අනුග්‍රහය දක්වයි නම් ඊට ප්‍රජාවගේ විශ්වාසය දිනා ගැනීම ඉතා අසීරු කාර්යයකි. යහපත් ක්‍රියාවලි නිර්මාණයක දී එවන් රැස්වීමක් සංවිධානය කිරීමට ස්වාධීන සංවිධානයකට හෝ පොලීසිය සමග එක්ව විශ්වාසනීය ප්‍රජා සංවිධානයකට හෝ පැවැරිය යුතුය.

(iii) යහපත් ක්‍රියාවලියක් සාකච්ඡාවල දී සහ තීරණ ගැනීමේ දී පමණක් නොව ක්‍රියාවලිය නිර්මාණය කිරීමේ දී ම අත්‍යවශ්‍ය පාර්ශවයන් හෝ ඔවුන්ගේ නියෝජිතයන් සම්බන්ධ කරගනී. ක්‍රියාවලිය තවමත් ස්ථිර නොවී සම නමාව පවතින විටදී, තීරණ ගැනීමේ හෝ සාකච්ඡා ක්‍රියාවලියකට පෙර ප්‍රධාන පාර්ශවයන්ගෙන් විමසීම වැදගත් වේ. නිරතුරුවම සිදුවන සාකච්ඡාවක් හෝ තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියක් සැලසුම් කොට ඉන් පසුව පාර්ශවයන් කරා ගොස් ඔවුන්ගේ සහභාගීත්වය ආයාචනය කරමින් එය ඔවුන්ට අලෙවියට තැන් කරයි. මෙම ප්‍රවේශය සුළු වැරදිවලින් පවා තොර වීම අසීරු කරන අතර, පාර්ශවයන් බලාත්මක කිරීමේ ව්‍යාවර්තන ඉලක්කය අසමත් කරනු ඇත.

මූලික කණ්ඩායම්වල විශ්වාසය සහ සහභාගීත්වය දිනා ගැනීමට නම්, සාම වෑයම සැලසුම් කිරීමේ මුල් අවස්ථාවලදීම ඔවුන්ගෙන් අදහස් විමසිය යුතු අතර, එවිට සාකච්ඡා මණ්ඩපය නිර්මාණයෙහිලා තමන් ද සහාය වූ බැව් ඔවුන්ට හැඟෙනු ඇත. පහසුකම් සලසන්නන්ට මේ ආකාරයෙන්

ප්‍රවේශ විය හැකිය: “අපි ජනතාවට එකිනෙකා හා කතා කළ හැකි මණ්ඩපයක් නිර්මාණය කිරීමට හැකිදැයි සොයා බලමින් සිටිමු. ඔබ ඒ පිළිබඳව උනන්දුවක් දක්වන්නේ ද? එය කෙසේ විය යුතු ද? එතැන කවුරුන් සිටිය යුතු ද? අප හමුවිය යුත්තේ කවදා කොතැනදී ද? රැස්විය යුත්තේ කවුරුන් ද? මෙය කළ යුත්තේ ප්‍රසිද්ධියේ ද, අප්‍රසිද්ධියේ ද?” ව්‍යවර්තන පහසුකම් සලසන්නන් ක්‍රියාවලි ගොඩනගා පසුව එය පාර්ශවයන්ට අලෙවි කිරීමට තැත් නො කරයි. ඒ වෙනුවට, ඔවුහු තාවකාලිකව එක් ක්‍රියාවලියක් නිර්මාණය කර, සාකච්ඡා කිරීමට නියමිත සැලසුම් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට පෙර ප්‍රධාන නොවූ පෞද්ගලික සාකච්ඡා පවත්වති. මෙය සිදු කළ හැකි තවත් ක්‍රමයක් නම් ක්‍රියාවලි කමිටුවක් ඇති කිරීමයි. සියලු ප්‍රධාන කණ්ඩායම්වල ප්‍රයෝජනවත් කල්පනාකාරී පුද්ගලයන්ගෙන් සැදුම්ලත් මෙම පිරිසට සාකච්ඡා කිරීම හා තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධයෙන් සැලසුම් කිරීමේ, ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේ හා සම්බන්ධීකරණය කිරීමේ කාර්යභාරයක් පැවරේ.

(iv) යහපත් ක්‍රියාවලියක දී, සෑම පියවරක් සම්බන්ධයෙන් ම එහි කාර්ය සහ අපේක්ෂා පැහැදිලි ය: ගැටුම්වලට පොදු හේතුවක් වනුයේ, 8 වන උදාහරණයේ දක්වන පරිදි ප්‍රධාන කරුණු සම්බන්ධයෙන් ඇති පොදු ව්‍යාකූලත්වයයි.

උදාහරණ 8 : අපැහැදිලි ක්‍රියාවලි සහිත සිද්ධීන් තුනක්

1. රජයේ ආයතනයක්, කණ්ඩායම් අතර ගැටුම් සඳහා ප්‍රවණතාවක් ඇති ප්‍රදේශයක යෝජිත නිවාස යෝජනා ක්‍රමයක් තැනීම පිළිබඳව අධ්‍යයනයක් කිරීමට, කොමිටියක් පත් කරයි. මෙම කොමිටිය සිය නිර්දේශ ඉදිරිපත් කරන අතර, ඉන් පසුව රජය ඒවා නොසලකා හැරීමට තීරණය කරයි. කොමිටිය මෙම ප්‍රතිචාරයෙන් ප්‍රකෝප වේ. එම ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂවරයා පවසන්නේ කොමිටිය තනිකර ම සතුරු පාර්ශවයක් වන අතර, එහි සොයාගැනීම් පිළිගැනීමට කිසිදා ඔහු පොරොන්දු දී නොමැති බවයි.
2. ප්‍රජා සංවිධානයක ඡන්දයක් පැවැත්විණි. ඉන් පසුව, පුද්ගලයන් විශාල පිරිසක් ප්‍රකාශ කරන්නේ එම සැසි වාරය හුදෙක් අදහස් හුවමාරු කර ගැනීමකට සීමාවෙතැයි සිතා ඔවුන් එම රැස්වීමට සහභාගී නොවූ බවයි. ඔවුන් සිතුවේ එම ඡන්දය මාසයකට පසුව වාර්ෂිකව ව්‍යාපාරික රැස්වීමේ දී පවත්වනු ඇති බවයි. ඔවුහු යළි ඡන්දයක් ඉල්ලා උද්ඝෝෂණය කරති. අනෙක් පිරිස ඔවුන් කලහකාරීන් යයි සලකා ඔවුන්ව බැහැර කරති.
3. අලුතින් ඇති කරන ලද කමිටුවක් වැදගත් කාරණයක් සඳහා ඡන්දයක් පැවැත්වීමට තීරණය කරයි. සියයට හැටක් ඡන්ද ‘ඔව්’ පවසයි. මෙම සාමාජිකයින් ඔවුන් පැහැදිලි ජයග්‍රහණයක් ලද බව ප්‍රකාශ කරයි. අන්‍යයන් පවසන්නේ අදාළ ඡන්දයේදී මිණුම් දඬු නොසලකා ඇති බවයි. ඔවුන් ප්‍රකාශ කරන්නේ බහුතරයක් සඳහා 67% ක් අවශ්‍ය බවයි. දෙපාර්ශවය ම එකිනෙකාට වෝදනා කරගනිමින් රෙගුලාසි සහ ප්‍රතිඵල වංචා කිරීමට උත්සාහ කරති.

තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේ සෑම පියවරක් සම්බන්ධයෙන් ම කලින් ක්‍රියා කර ඇත්නම් බොහෝ වැරදි වැටහීම් වලකා ගත හැකිය. හැකි තාක් සම්පූර්ණ ක්‍රියාවලිය ම කලින් සැලසුම්කර සිතියම්ගත කොට තිබිය යුතුය.

පාර්ශවයන් පහත සඳහන් කරුණු සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු බෙදාහදාගත යුතුය.

- ක්‍රියාවලියේ සහ එහි සෑම අංගයකම අරමුණු
- සිදුවන්නේ කුමක්ද හා කවදාද (මෙහිදී කාල සටහනක් සහාය වේ)
- අවසාන තීරණය ගනු ලබන්නේ කවුරුන් විසින්ද : සහ
- කුමන තීරණ රීති අදාළ වේද (උදාහරණ වශයෙන් බහුතරය 51%, බහුතරය 67% එකඟතාවක් වැනි)

මෙම සියලු කරුණු, ක්‍රියාවලියක මුල්ම අවස්ථාවේ හෝ සෑම පියවරකදී ම තීරණය කළ නොහැකි නමුත් හැකි මූලික අවස්ථාවලදී ම පැහැදිලි කරගත යුතුය. තවදුරටත්, ක්‍රියාවලියට ගැඹුරින් සම්බන්ධ වූ පුද්ගලයන් සමග සමීප සාකච්ඡා පැවැත්වීමෙන් සහ සියල්ලන්ට ම පැහැදිලිව සන්නිවේදනය කළ පසුව තීරණයට එළඹිය යුතුය. යෝජනා කළ පරිදි ක්‍රියාවලි කමිටුවක් කොමිටියක් භාවිත කරයි නම් එවන් කමිටුවක මුල්ම කාර්යභාරය වනුයේ මෙම ගැටලු සඳහා ලිඛිත නිර්දේශ යෝජනාවලියක් ගොඩනැංවීමයි.

(v) යහපත් ක්‍රියාවලියක් තුළ දී විකල්ප සලකා බැලීමට සහ උපදෙස් ප්‍රකාශ කිරීමට, සාකච්ඡා මණ්ඩප එකකට වඩා ලබාදෙයි. ඉන් ඔවුන්ට පහසුවක් ඇතිවන අතර, සියල්ලන්ට ම සාකච්ඡා මණ්ඩපයට සහභාගි විය හැකිය. ආයතනික පරිස්ථිතිය තුළ විශාල කණ්ඩායම්, කුඩා කණ්ඩායම් වැනි මිශ්‍රණයක් භාවිත කිරීමෙන්, ඡන්ද හෝ ප්‍රශ්නාවලි, අධ්‍යයන කව හෝ පෞද්ගලික සම්මුඛ සාකච්ඡා වැනි අංශ මගින් ද දායක විය හැකිය.

(vi) යහපත් ක්‍රියාවලියක් මගින් සහභාගිවන්නන්ට හෝ බලපෑමට ලක්වන්නන්ට වාර්තා සපයයි: සාකච්ඡා සහ සංවාද ක්‍රියාවලිය තුළ තීරණය අවාසනාත්මක වීමට කලින් සාකච්ඡාවල ප්‍රවණතාවය පිළිබඳ පුද්ගලයන් දැනුවත් කිරීම උදෙසා, විවෘත සංවාද, සමීක්ෂණ, අපක්ෂපාති ඡන්ද, ප්‍රශ්නාවලි සහ අන්තර් වාර්තා භාවිත කරයි. තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේ ප්‍රතිඵලයකින් පුද්ගලයන් කම්පාවට පත් වේ, නම් එය, සැලසුම්කරුවන් ප්‍රමාණවත් ලෙස අන්තර් වාර්තා කිරීමක් කිරීමට අපොහොසත් වූ බවට සලකුණකි. බලාපොරොත්තු කඩවීම, තීරණ ගැනීමේදී සාමාන්‍ය දෙයක් වන අතර, එය කනස්සලු වීමට හේතුවක් කර ගැනීමට අවශ්‍ය නැත. කම්පිතවීම හෝ විස්මය වෙනත් කරුණකි. නිරතුරුවම එය අසාධාරණ ක්‍රියාවලියක් සම්බන්ධයෙන් වෝදනා ගෙන එන අතර, ප්‍රතිඵලවල පිළිගැනීම අඩු කරයි.

යළි වාර්තා කිරීමක් මෙසේ විය යුතුය

- මෙතෙක් පැවැති සම්මුඛ සාකච්ඡාවල දී, රැස්වීම් සහ ලිඛිත ඉදිරිපත් කිරීම්වල දී රැස්කරගත් අදහස්, උපදෙස් සහ යෝජනාවල සාරාංශ සැපයිය යුතුය. යළි වාර්තා කිරීමක් නො කර මිනිසුන්ගේ අදහස් එක්රැස්කිරීමකදී සෑම විටම වංචා කිරීමකැයි වෝදනා එල්ල විය හැකිය.
- අනු කණ්ඩායම් ගනු ලැබූ තීරණ සන්නිවේදනය කිරීම :

- මිනිසුන්ට ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධයෙන් ඔවුන්ගේ අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමට නිතර අවස්ථාව දෙන්න. උදාහරණ වශයෙන්, එය සාධාරණ ද, ඔවුන් එහි ඉදිරි පියවර තේරුම් ගනීද, ආදිය පිළිබඳව.

(vii) හොඳ ක්‍රියාවලියක් කල්පනාකාරී අදහස් විමසීම් සහ සැලසුමක් නොමැතිව සිදුවිය නො හැකිය. අපරික්ෂාකාරීත්වය හොඳ ක්‍රියාවලියක ප්‍රධාන සතුරා වන අතර, එම නිසා සාමාන්‍යයෙන් අවසානයේ විශාල කාලයක් සහ ශ්‍රමයක් වැය කිරීමකට සිදු වේ.

4.4 ක්‍රියාවලි සැලසුම සහ ව්‍යවර්තනය අතර සම්බන්ධතාවය

පුද්ගලයන් අතර අදහස් හුවමාරුව පිළිබඳ දක්වන උනන්දුව සැලකිල්ලට නොගත්තත්, ඔවුන් සම්බන්ධ ආයතනයන් හෝ ඔවුන්ගේ අන්තර් සම්බන්ධතා පාලනය කෙරෙන වාරිත වාරිත දිනට ම හානි සිදු කරගෙන යයි නම් ව්‍යවර්තනය සඳහා සුළු අවකාශයක් ඇත. මේ නිසා පහසුකම් සලසන්නන් බලය හා ව්‍යුහය පිළිබඳ කාරණා වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතුය. කෙසේ නමුත් අප පැත්තක් ගැනීමෙන් හෝ අපගේ ම විසඳුම් වෙනුවෙන් පෙනී සිටීමෙන් පාර්ශවයන්ගේ විශ්වාසය අහිමි කර නොගැනීමට වග බලාගත යුතුය.

නමුත්, සියලු වටිනාකම් අත්හැරීම මින් අදහස් නොවේ. ඉහත විස්තර කරනු ලැබූ යහපත් ක්‍රියාවලියක සිද්ධාන්තවලින් පැහැදිලිව ම ව්‍යවර්තන වටිනාකම් ගෙන හැර දක්වයි. ඔවුන්, ගැටුම්වලින් බලපෑමට ලක්වුවත් බලාත්මක කරන විවිධ උපාය මාර්ග හුවා දක්වයි. එනම් සැලසුම් කිරීමේදී සහ තීරණ ගැනීමේදී ඔවුන් සම්බන්ධ කර ගැනීමෙන්, සුදුසු ආකාරයට ඔවුන්ගේ අදහස් ඉල්ලා සිටීමෙන් සහ ඒවා ගරු කිරීමෙන්, ඔවුනට සම්පූර්ණ තොරතුරු ලබාදීමෙන්, මෙම සිද්ධාන්ත අන්‍යයන්ගේ දෘෂ්ටිකෝණයෙන් සහ අවශ්‍යතාවලට පිළිගැනීමක් ලබාදෙන ආකාරයේ අන්තර් ක්‍රියාකාරීත්වයකට පාත්‍ර වේ. පුළුල් ලෙස විවිධ පාර්ශවවල අදහස් විමසා සිටීමට සැලසුම්කරුවන් දිරිමත් වන අතර, සැමවිටම මෙමගින් සියලු පාර්ශවයන්ට, විරුද්ධවාදීන් වඩා බැඳුණු ලෙස සැලකීමට හේතු වේ. සියලු පාර්ශවයන් සැලසුම් කිරීමේ තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය දෙක සමග ක්‍රියා කිරීමට උත්සුක වේ. සාකච්ඡා මණ්ඩප නිර්මාණය කොට ඇත්තේ සහභාගිවන්නන්ට විරුද්ධවාදී දෘෂ්ටිකෝණයන්ට සවන් දීමට හැකිවන පරිදිය. සිතීමේ ප්‍රවණතාවය පිළිබඳව තොරතුරු, තීරණ ගැනීම අවසානයේදී පමණක් නොව, සාකච්ඡා අතරතුරදී ද යළි වාර්තා කිරීම සිදුවෙයි.

මා විශ්වාස කරන පරිදි පාර්ශවයන් අතර අන්තර් ක්‍රියාකාරීත්වය නිර්මාණය කිරීමේදී යහපත් ක්‍රියාවලියක සිද්ධාන්තයන් අනුගමනය කරන තාක්, ව්‍යුහාත්මක ව්‍යවර්තන සිදුවීමේ සම්භාවිතාව දියුණු වේ. පැහැදිලිවම 1989 දී නෙල්සන් මැන්ඩෙලාව ප්‍රශ්න සාකච්ඡා කරමින් සිර ගෙදරින් නිදහස් කරන විට එෆ්. ඩබ්. ද. ක්ලාර්ක් මෙම සහතිකය පිළිනොගන්නට ඇත. එෆ්. ඩබ්. ද ක්ලාර්ක් සිතුවේ ඔහුට සුළු වර්ණභේදවාදයේ මූලික අයුක්ති සහගත ක්‍රමය දිනටම පවත්වා ගෙන යා හැකි බවයි. කෙසේ නමුත් ඩී. ක්ලාර්ක් යහපත් ක්‍රියාවලි නිර්මාණයක් පිළිබිඹු කරන සාකච්ඡාමය ක්‍රියාවලියක විමුක්ති බලය අවතක්සේරුවට ලක් කළේය. ඔහු විසින් මුදා හරින ලද බලකායන් ඔහුට පාලනය කළ නොහැකි බැව් අවබෝධ වන විට ආපසු හැරීමට හේ ප්‍රමාද වැඩිය. අද දකුණු අප්‍රිකාව සත්‍ය වශයෙන්ම ව්‍යවර්තන තත්ත්වයෙන් බොහෝ දුරස්ථ පැවතිය ද එය තවත් බොහෝ පියවර අවශ්‍ය කරන විශාල ඉදිරි පියවරක් තැබූ බව ප්‍රතික්ෂේප කළ නොහැකිය.

5. සාරාංශය

කණ්ඩායම් ගැටුම් තුළ පෞද්ගලික සහ අන්තර් පෞද්ගලික මට්ටම්වල ව්‍යවහාරය සම්භාවිතාවය, පහසුකම් සලසන්නන්ට බහුවිධ ප්‍රවේශයන් සමග ව්‍යවහාරය මාර්ගයන් තුළ ක්‍රියා කිරීම ඉල්ලා සිටී. පුද්ගලයන් හා මොහොතින් මොහොත සිදුවන අන්තර් ක්‍රියාකාරකම්වල දී ව්‍යවහාරය හැකියාවන් භාවිත කළ යුතුය. එකිනෙකා හා ව්‍යවහාරය සාකච්ඡාවල යෙදීම පිණිස අප ක්‍රමවේද මාලාවක් මත පිහිටා ක්‍රියා කළ යුතුය. පාර්ශ්වයන්ට, ඔවුන්ගේ සම්බන්ධතාවන්වල ව්‍යුහාත්මක පරිමාවන් මත රඳනා ව්‍යවහාරය බලපෑම් ගෙන එන සාකච්ඡා සහ තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලීන් නිර්මාණයෙහිලා අප සහාය විය යුතුය. බලාත්මක කිරීම සහ නිවැරදි සම්බන්ධතාවය ඇති කිරීමේ යන ද්විත්ව සංකල්පයන්, පහසුකම් සැලසීමේ මෙවලම් සහ උපාය මාර්ග තෝරාගැනීමේ ක්‍රියාවලියේදී සියලු කොටස් තුනේදීම භාවිත කළ හැකිය.

6. ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ සහ වැඩිදුර කියවීම් සඳහා

Baruch Bush, Robert A. and Joseph P. Folger 1994. *The Promise of Mediation: Responding to Conflict Through Empowerment and Recognition*, San Francisco, Ca: Jossey-Bass Publishers.

Kayser, Thomas 1995. *Mining Group Gold: How to Cash in on the Collaborative Brain Power of a Group*, New York, N.Y.: McGraw-Hill.

Kelsey, Dee and Pam Plumb 1997. *Great Meetings! How to Facilitate Like a Pro*, Portland, Me:Hanson Park Press.

Mindell, Arnold 1995. *Sitting in the Fire: Large Group Transformation Using Conflict and Diversity*, Portland, Or: Lao Tze Press.

Schulz von Thun, Friedemann 1981. *Miteinander Reden 1: Störungen und Klärungen -Allgemeine Psychologie der Kommunikation*, Hamburg: Rowohlt Taschenbuch Verlag.

Schulz von Thun, Friedemann 1989. *Miteinander Reden 2: Stile, Werte und Persönlichkeitsentwicklung- Differentielle Psychologie der Kommunikation*, Hamburg: Rowohlt Taschenbuch Verlag.

Schulz von Thun, Friedemann 1998. *Miteinander Reden 3: Das "innere Team" und situationsgerechte Kommunikation - Kommunikation - Person - Situation*, Hamburg: Rowohlt Taschenbuch Verlag.

Thompson, Charles 1992. *What a Great Idea: Key Steps Creative People Take*, New York, NY: Harper Perennial.

Morrow, Duncan and Derick Wilson 1996. *Ways Out of Conflict: Resources for Community Relations Work*, Belfast: Understanding Conflict Trust.

Mennonite Conciliation Service 2000. *Mediation and Facilitation Training Manual: Foundations and Skills for Constructive Conflict Transformation, Fourth Edition*, Akron, Ohio: Mennonite Central Committee.

Winer, Michael and Karen Ray 1994. *Collaboration Handbook: Creating, Sustaining and Enjoying the Journey*, St. Paul, Minn: Amherst H. Wilder Foundation.

Lederach, John Paul 1995. *Building Peace: Sustainable Reconciliation in Divided Societies*, Tokyo: The United Nations University.

Rothman, Jay 1982. *From Cooperation to Confrontation: Resolving Ethnic and Regional Conflict*, London, New Delhi, and Newbury Park, Ca.: Sage Publications.

